

VOKIECIAI SIULO TAIKYTIES

Lietuvai žada neprigulmybę

Anglai priešingi vokiečių pasiūlytai taikai

Vokiečiai ištraukia kariuomenę iš Rumnijos

VOKIECIAI SIULO TAIKYTIES.

BERLINAS, gruodžio 13. — Vokietija vakar pasiūlė savo priešams — anglams, francuzams, rusams etc. — pradėti taikos derybas.

Austrijos, Turkijos ir Bulgarijos valdžios siūlia tą patį, ką ir Vokietija. Centralinių valstybių pasiūlymai pateikti neutralių valstybių valdžioms, o taipgi papiečiui, idant jos perduotų tuos pasiūlymus talkininkams.

Overseas žinių agentūra praneša, kad vakar ryte Vokietijos kancleris von Bethmann-Hollweg priiminėjo pas save vieną paskui kitą Suvienytųjų Valstijų, Ispanijos ir Šveicarijos pasiuntinius, t. y. pasiuntinius tų valstybių, kurios reprezentuoja Vokietijos reikalus kariuomenės prieš vokiečių valstybę. Vokietijos kancleris intekė jiems (pasiuntiniams) notą ir prašė jų perduoti ją Vokietijos priešų valdžioms.

Šitoje notoje centralinės valstybės — Vokietija, Austrija, Bulgarija ir Turkija — duoda sumanymą neatidėliojant pradėti taikos tarybas. Centralinių valstybių valdžios, anot jų užreikšimo, manančios, kad jų siūlomos išlygos užtikrinančios ateityj pastovią taiką Europoje.

LIETUVAI ŽADA NEPRIGULMYBĖ.

WASHINGTONAS, gruodžio 12. — Pranešimas Vokietijos ambasada Washingtone, atėjęs iš Berlio, rodo, kad svarbieji vokiečių siūlymų taikos išlygų punktai yra sekantys:

1.—Sugražinti karės paliestoms valstybėms padėjimą, kokiame jos buvo pirm karės, su išskyrimu tik, kad LIETUVA IR LENKIJAI TURI BUTI PADARYTOS NEPRIGULMINGOMIS VALSTYBĖMIS.

2.—Pilnas atstatymas vokiečių užimtos Belgijos ir Francijos dalies su ta išlyga, kad vokiečiams būtų sugražintos jų kolonijos, kurias užgriebė talkininkai.

3.—Balkanų klausimo išrišimą delei Balkanų reikalų paimumo pavesiti taikos konferencijai.

VOKIETIJOS NOTA, KVIEČIANTI TALKININKUS TAIKINTIES.

Žemiau seka turinys Vokietijos notos, kviečiančios talkininkus taikyties. Ši nota tapo pasiūsta per Suvien. Valstijų, Ispanijos, Šveicarijos ir Vatikano pasiuntinius talkininkų valdžioms.

BERLINAS, gruodžio 12. — Nuožiausia visų, kokios tik žinomos istorijoje, karių siaučia jau du su puse metų didesnėje pasaulio dalyje — katastrofa, kurios tokiančiai tapo bendros civilizacijos neįstengė sulaukyti, ir kuri daro pragaištį visiems brangiausiems žmonijai veikalams.

Mes neturime tikslo sumušti ar sunaikinti mūsų priešų. Mes žiurint to, kad mes pilnai apkalnuojam savo karišką ir ekonomiskąją spėką ir esame pilnai prisiruošę tęsti karę (kuriam mes priversti buvom stoti) iki paskutiniausio galo, jei bus reikalus, tuo pačiu laiku, vaduodamosi noru išvengti tolimesnio kraujo praliejimo ir padaryti karės žiaurumams galą, keturios valstybės (Vokietija, Austrija, Bulgarija ir Turkija) siulo pradėti tuojaus taikos tarybas.

Išlygos, kurias jos išstato toms taryboms, ir kurios, jų žvilgsniu, duoda užtikrinimą gyvavimo, garbės ir plėtojimosi jų tautoms, yra, jų tvirtiausiu įsitikinimu, atsakančios įvykinimui pastovios taikos.

Tos keturios susijungusios valstybės buvo priverstos griebties ginklu apgyvinimui teisybės ir jų tautinio plėtojimosi laisvės. Garbingi mūsų armijų žygiai nepakeitė jų siekių. Mes visuomet tvirtai tikėjome, kad mūsų tiesos ir teisingi reikalavimai nieku būdu nekontroliuoja tiesų priešingų mūsų tautų.

Dvasiniam ir medžiagiškam progresui, kurs buvo Europos puikybės pradžioje dvidešimto amžiaus, grėsia visiškai prapultis. Vokietija ir josios talkininkės — Austro-Vengrija, Bulgarija ir Turkija — parodė pavyzdį neįveikiamos galybės šiame susikirtime. Jos laimėjo mil-

žiniškas pergales ant priešų, viršijusių jas skaitliumi karių ir karės medžiaga. Mūsų linijos stovi nepajudintos, nežiurint priešų armijų atkartotinių pastangų jas sulaužyti.

Paskutinį užpuolimą Balkanuose mes greitai ir pasekmingai apgalėjome. Pačių paskutinių dienų nuotikiai aiškiai parodė, kad tolimesnis karės tęsimas neįstengs nieko padaryti, idant sulaužius mūsų armijų pasipriešinimą, ir visas dalykų stovis, atsižvelgiant į mūsų armijų spėkas, pateisina mūsų viltį naujų laimėjimų.

Vienok, jeigu nežiurint šio taikos ir sandaros pasiūlymo karę nepasibaigyt, šitos keturios valstybės nutarė tęsti ją iki galo, suteikiančio joms pergalę, bet jos nvertčia nuo savęs atsakomybę už tai, priežonę ir istoriją. Vokietijos valdžia per jų įstaigos tarpininkystę kreipiasi į (seka vardas neutralės valstybės, kuriai nota pasiūsta) ir prašo intekti šį užreikšimą (seka vardas priešingos vokiečiams valstybės) valdžios žiniai.

ANGLAI PRIEŠINGI VOKIETIJOS TAIKOS PASIŪLYMAMS.

LONDONAS, gruodžio 13. — Anglai sako, kad Vokietijos kancleris kalba reichstago apie taiką nenustebinus Anglijos valdininkų. Anglai šaltai pasitiko vokiečių pasiūlymus. Girdi, Hollweg te pasiūlymą atidėliojęs perdavė ilgam laikui. Jį reikėję pasiūlyti pirm anglų ir francuzų ministerijų krizis.

Koliai kas Anglijos valdžios atstovai sako negalintys nieko ypatingo tarti į vokiečių pasiūlymus. Esą talkininkams reikalinga padaryti bendrą konferenciją. Pastaroji, žinoma, bus suaukta umu laiku. Bet talkininkų atsakymas į Vokietijos notą, sako jie, veikiausia bus negeistinas vokiečiams.

Premieras Lloyd George atėinančios savaitės pradžioje oficialiai praneš apie Vokietijos notą atstovų butui. Lloyd George'o nuomonė apie taiką yra sekama: Anglija dar neprisiruošusi priėmimo taikos.

Kitaip tariant, Lord George stovi už karės tęsimą. Žinoma, jisai toje dvasioje kalbės ir atstovų bute.

Manoma, kad nuo Anglijos pozicijos, kurią ji užims šiuo momentu, priklausys Europos ateitis, nes josios talkininkai, francuzai, rusai ir kiti, elgsis taip, kaip ji elgsis.

ANGLŲ BURŽUAZIŠKOJI SPAUDA PRIEŠINGA VOKIETIJOS TAIKOS SIŪLOMOMS IŠLYGOMS.

LONDONAS, gruodžio 13. — Vakaro dienos vakarinėse Londono didžiųjų laikraščių laidose daug kalbėta apie vokiečių taikos pasiūlymus. Laikraščiai The Evening Post, The News, The Starr ir kiti yra priešingi paskelbtoms Hollwego taikos sąlygoms.

GRAIKIJOS KARALIUS PASKELBĖ VISUOTINĄ MOBILIZACIJĄ.

LONDONAS, gruodžio 13. — Ateina žinių iš Copenhago, jog Graikijos karalius Konstantinas paskelbęs visuotiną graikų kariuomenės mobilizaciją. Grafas Revntlow, žinomas vokiečių karės kritikas, sako, kad šiuo laiku karalius Konstantinas tik laukia, koliai vokiečiai sutrauks Makedonijos fronte daugiau karių. Tuomet jisai paskelbs karę talkininkams.

POPIEŽIUS GAVO VOKIETIJOS TAIKOS NOTĄ.

BERLINAS, gruodžio 13. — Vokietijos pasiuntinis Vatikane, Dr. Otto von Muelberg, intekė Vatikano sekretoriui, kardinolui Gaspari, Vokietijos notą su pasiūlymais talkininkams pradėti taikos derybas. Tokias pat notas intekė ir Austro-Vengrijos, Turkijos ir Bulgarijos valdžios.

TRIUKŠMINGAS FRANCIJOS ATSTOVŲ BUTE POSĖDIS.

PARYŽIUS, gruodžio 12. — Gruodžio 11 dienoje, laike diskusijų delei paskyrimo pinigų tolimesniam karės vedimui kilo didžiausias triukšmas. Triukšmas kilo bekalbant socialistui M. Brizon. Jam buržuaziskieji atstovai nebedavė kalbėti, kuomet jisai užreikšė, jog francuzai neprivalo daugiau kariauti, idant, girdi, iškariavus rusams Konstantinopolį.

Kaikurie deputatai iš sėdynų ėmė šaukti: "Išdavi-ke!"

Tuomet M. Brizon pagavo stiklą su vandeniu, stovėjęs priešais jį, ir paleido į koliojusius jį deputatus.

Vice-pirmininkas pertraukė posėdį. Buržuaziskieji

atstovai staugte staugė, kuomet Brizon apleidęs tribuną ėjo į savo vietą.

Posėdžiui išnaujo prasidėjus, vice-pirmininkas pranešė, kad tuojaus bus paduotas atstovų apsvarstymui klausimas prašalinimo M. Brizon'o kuriam laikui nuo dalyvavimo posėdžiuose.

Brizon pareikalavo duoti jam balsą pasiaiškinimui. Gavęs jį, Brizon užreikšė, kad stiklinę su vandeniu jisai paleidęs į atstovą M. Bougue, budamas įžeistas Bougue'o užklausimu:

"Kiek tu gavai iš vokiečių už tą darbą, kurį dabar dirbi jiems?"

Atstovų butas nubalsavo pašalinti M. Brizon'ą iš posėdžio. Posėdis vėl tapo pertrauktas. Kuomet dvidešimčia minučių vėliau posėdis atidaryta, M. Brizon'o jau ne buvo.

KAIZERIS PRANEŠĖ SAVO KAREIVAMS, KAD VOKIETIJA PASIŪLIJUS TAIKOS DERYBAS.

LONDONAS, gruodžio 13. — Pranešimas iš Amsterdamo sako, kad kaizeris pranešęs esantiems fronte generolams apie vokiečių pasiūlymą taikyties.

Kaizerio pranešimas skamba sekamai: "Kareiviai, sutartyj su Vokietijos talkininkais ir pilnai tikėdamasis į Vokietijos pergalę aš pasiūliju priešams taiką. Ar jie priims, ar ne — to dar nežinia. Bet koliai tasai momentas ateis, jūs nesustokite kariavę."

AUSTRIJA NEJIEŠKANTI UŽKARIAVIMŲ.

LONDONAS, gruodžio 13. — Vienoje Austrijos valdžia išleido užreikšimą, kuriame stengiamasi nurodyti, kad Austrijos valdžia įvelus šalį karėn ne užkariavimu tikslais, bet apsigynimo.

ANGLAI APGINKLUOS SAVO PIRKLYBINIUS LAIVUS.

LONDONAS, gruodžio 13. — Manoma, kad naujoji Anglijos ministerija paimianti valdžios reikalams visus laivus ir kad apginkluos pirkybinius, idant jie galėtų atsiginti nuo submarinų užpuolimų. Pirklybiniams laivams bus duota kariuomenės palydėjimui; laivai bus aprūpinti kanuolėmis ir t.t.

SKAITYKITE IR PLATINKITE "NAUJIENAS"

VISUOTINAS NAUJIENŲ BENDROVĖS EXTRA SUSIRINKIMAS.

Nedėlioje, Gruodžio (Dec.) 17 dieną, 10 val. ryto, "Mildos" svetainėje, 3142 S. Halsted St., įvyks Naujiųjų Bendrovės extra susirinkimas, šaukiamas išrinktosios komisijos įsteigimui "Naujienuoms" namo. Ta komisija mato būtina reikalingumą, kad kiekvienas Naujiųjų Bendrovės šerinkas atvyktų susirinkimam, idant tinkamai išrišus tą didelį ir svarbų klausimą — įsteigimą "Naujienuoms" namo.

Visi malonėkite uti laiku, nes svetainė paimta tik iki 1-mai val. po pietų.

Del kontrolės, kiekvienas šerinkas turi pasiimti su savim savo šero sertifikatą, nes pašaliniai nebus įleidžiami.

Įsteigimo "N." namo Komisija.

Prispaustųjų Tautų Konferencija

Apie įvykusią gruodžio 10 ir 11 dienomis prispaustųjų tautų atstovų konferenciją Washingtone, tikimės, "Naujienu" skaitytojams suteiks platesnių žinių iš konferencijos sugrįžusi lietuvių atstovė, ponė Marė Jurgelionienė. Tuo tarpu naudojames anglų laikraščių pranešimus. Pasak "Tribunos" konferencijos delegatuose viešpataujanti viena dvasia, vienas įsitikinimas, butent, kad nedidelės prispaustosios tautos savo laimės ir augščiau savo plėtojimos laipsnio galėsiančios atsiekti tik tuomet, kada jos atgaus vilsišką savistovybę ir teises pačioms save valdyties.

Lenkų atstovas, Dr. K. Zurawski, kuomet iš kitų delegatų pusės buvo padaryta priekaištų lenkam, nenorėjo pripažinti, kad lenkai kuomet nors būtų persekioję kitas už save mažesniausias tautas. Į tai jam betgi atsakė ukrainiečių atstovas, Dr. Sirinsinai nesykj nuo lenkų nu-

NAUJASAI FRANCIJOS MINISTERIŲ KABINETAS VES KARĘ SMARKIAU NEGU IKI SIOL.

PARYŽIUS, gruodžio 13. — Perorganizuotasai Francijos ministerijų kabinetas ketina tęsti karę su padidintu smarkumu.

VOKIECIAI IŠTRAUKIA SAVO KARIUOMENĘ IŠ RUMUNIJOS.

LONDONAS, gruodžio 13. — Iš Petrogrado pranešama, kad vokiečiai ištraukia iš Rumunijos kaikus, dalis savo kariuomenės ir siunčia

parenti privedė nemaža faktų.

Ponė Jurgelionienė, iš Chicagos, kalbėjo apie lietuvių kovas su lenkais, paskui su rusų valdžia, apie lietuvių atbudimą ir socialdemokratinį judėjimą Lietuvoje. "Nei Rusija, nei Vokietija negali but bičiuoliai Lietuvos žmonėms", kalėjo p. Jurgelionienė. "Lietuviai negali sėbrauties nei su vienu savo kaimynu, kaip tik su kitomis prispaustomis tautomis, kurios auklėja savyje tokių pat vilčių ir idealų kaip ir lietuviai. Jungdamas tarp savęs ir bendrai reikalaudamas teisių kiekvienai tautai spręsti apie save likimą, jos galės įsteigti patveriamąją tautų federaciją, kuri būtų galima pavadinti "laisvają centralinę Europos tautų respubliką."

Čekų atstovas Pregler, kalbėdamas už čekus, pasakė, kad jo tautos žmonių geidavimai esą atsteigiamas čekų-slavokų valstybės.

jas į kitus frontus. Tokiu būdu Rumunijos fronte rusams ir rumunams darosi lengviau grumties su priešais.

VOKIETIJOS SOCIALISTAI PRIEŠINGI BELGŲ DEPORTAVIMUI.

HAAGA, gruodžio 12. — Čia susirinko konferencijon vokiečių socialdemokratų partijos vadai. Jie užreikšė Hollandijos socialistams, jogei Vokietijos socialdemokratatai tiek didžiama, tiek mažuma — yra priešingi gabenimui belgų į Vokietiją.

Makaras Čudra

(Tąsa.)

"Taigi sakale, kokių žmonių esama! Pažiūrės jis tau į akis ir paver... tavo sielą, o tu nei kiek nesidėdini tuo, priešingai — didžiuojiesi. Su tokiu žmogum ir tu darais geresniu. Maža, drauge, tokių žmonių! Na, tai ir aš, kad mažai! Jeigu daug gero būtų pasaulyj, tai tą gerą ir geru neskaitytų. Taip tai! Na, klausyk toliau.

"Radda ir sako: — Gerai tu, Loiko, grieži! Kas tau padarė tokią skambią ir jausmingą smuiką? O jis juokias: — aš pats padariau! Ir padariau ją ne iš medžio, bet iš jaunos merginos krutinės, kurią labai mylėjau, o stygas iš jos širdies nuvijau. Meluoja dar biskutį muika, bet aš moku ją suvaldyti!

Zinoma, mūsų brolis stengiasi iškart įpusti mergoms miglą į akis, kad jos neuždegtų savo širdį, bet pačios pradėtų liudėti tavęs. Bet ne ant tokios pataikės. Radda nusigrezė į šalį ir žiuvandama ištarė: — O dar žmonės kalba, kad Zobaras protingas ir apskurus — tai meluoja žmogės! — ir nuėjo sau.

"Ei, gražuole, tavo dantukai aštrūs! — sužibino akimis Loiko, lipdamas nuo arklio. — Sveiki, broliai! Štai ir aš čia! — Prašome svečių! — atsakė Danilo. Pasibučiavome, pasikalbėjome ir sugulėme miegoti... Stipriai miegojome. O gį rytą metą žiurime — Loikos galva aprišta skara. Kas tai? O mat arklys ir užgavo bemiegant.

"E-e! Supratome mes, kas tai per arklys, ir nusisypojome į usus, nusišypsojo ir Danilo. Ką-gi, ar Loiko nebuvo vertas Raddos? Na, ne! Kaip merga nebūtų gera, o jos siela siaura ir seklia, kadir aukso puodą pakabink jai ant kaklo, visvien ji nepasidarys geresnė. Na, ir gerai!

"Gyvenome mes ir gyvenome toj vietoj, mūsų dalykai tuosyk stovėjo gerai, — ir Zobaras su kinu su mumis. Tai buvo draugas! Gudrus, kai-senis, ir žinovo viską — rusiškai ir ungariškai skaitydavo. Budavo, kai pradėdus pasakoti — amžių nemiegotu, vis klausytum jo! O grieždavo — trenk mane perku nas, jei dar kas visame pasaulyj taip gerai grieždavo, kaip Zobaras! Budavo, pertrauks šmyčtu per stygas — ir suvirpės tavo širdis, pertrauks dar kartą — ir užmirš širdis klausydama, o jis griežia ir šypsoi. Ir juoktis ir verkti norėdavos, klausant jo dainos. Štai tau kažin kas dejuoja, prašo pagelbos ir veria, kai peiliu, maldavimu tavo krutinę. Vėl tyrė laukis pasakoją dangui tylias ir liudnas pasakas. Verkia mergina išlyčidama savo karžygį. Kažygis kviečia merginą tyrė laukin, kad ten pašmačius su ja, ir umai-perkunu grumia liusa, gyva daina ir, regis, pati saulė ims ir pradės šokti danguje. Taip tai, sakale!

"Kiekviena gysla — tavo kum suprato tą dainą ir tu pasidarydavai jos vergu. Ir jeigu tokiu momentu Loiko būtų palieps "ant peilių" draugai! — tai mes butume pradėję badytis peiliais. Visą jis galėjo padaryti su žmogum, ir visi mylėjom jį, labai mylėjom, tik viena Radda nežiuri į jį. Gerai, jeigu tu viskas būtų ir užsibaigę, bet ne, ji ir pajaukdavo Loiko. Stipriai ji užgavo Loikos širdį, taip tai — stipriai! Dantimis Loiko grieždavo, pešiodamas sau usą, o akis lyg bedugnės žiuri, o kartais jose pasirodydavo toki šviėsis, kad net baimė imdavo. Išėdavo toli į tyrė laukį Loiko ir jo smuiką verkėvo iki aušros, verkėdavo baig-

dama Zobaru laisvę. Mes gulime, klausomės ir manome: kas bus? žinome, kad jei du akmeni vienas ant kito rieda, stotis tarp jų pavojinga — sukolicėys. Taip ir ėjo dalykai. — "Kartą mes visi sėdėjome ir apkalbėjome savo reikalus. Nuobodu pasidarė. Danilo ir pradėjo melsti Loikos; — "Sudainuok, Zobarai, kokią dainą, palinksmink sielą!" Tas pažiūrėjo į Raddą, kuri netofiesė gulėjo ir žiūrėjo į dangų, ir užgavo stygas. Taip ir pradėjo kalbėti smuika, lyg tai ištikrųjų buvo merginos širdis! Ir uždainavo Loiko:

Gei-gop! krutinėj ugnis dega,
O tyrė laukis taip platus!
Kai vėjas greitas mano arklys
Tvirta mano ranka!

"Atsuko Radda savo galvą ir pasikėlusi kiek nuo žemės nusišaukė. Parauda, kai aušra, jis ir vėl pradėjo dainuoti. — "Tai dainavo! Niekas dabar jau taip nebedainuoja! O Radda ir sako, lyg vandenį košdamas:

"Tu nelėk taip augštai, Loiko, ko gero, žemyn nupulsi usus sutepsi, — pasidabok. Žvėrių pažiūrėjo į ją Loiko, ir nieko neatsakė — vėl uždainavo.

"Tai daina! — pasakė Danilo, — niekuomet negirdėjau tokios dainos; tegul velnias pasidaro sau iš manęs pypkę, jei meluoja! Senas Nuras ir usais pakraipė ir pečiais patraukė, ir visų mūsų sielos prisipildė kuo, tai nepaprastu Zobaru daina! Tik Raddai nepatiko.

"Kartą taip uodas užė tyčiodamos iš aro klekėjimo, — pasakė ji ir lyg su sniegu metė į mus.

"Gulbut, tu, Radda, botago nori? — pradėjo artinties prie jos Danilo, o Zobaras trenkė kepurę į žemę ir sako, pajudavęs kai žemė:

"Sustok, Danilo! Karštam arkniui — plieninis apinasris! Atiduok dukterį man į pačias!

"Tai pasakė žmogus! — nusišypsojo Danilo, — na, paimek, jei gali!

"Gerai! — atsakė Loiko ir

Abina Raddą: — "Na, mergaitė, paklausyk manęs valandėlę ir neriesk nosies! Daug aš jusų sesers mačiau, taip — daug! Ir nei vieną neužgavo mano širdies taip, kaip tu. Et, Radda, surakinat tu mano sielą! Na, tai, ką? Kas jau turi įvykti, tas ir bus, ir... nėra tokio arklio, kuriuo būtų galima išbėgti nuo savęs!... Imu tave už pečių prisiekdamas prieš Dievą, savo garbę, tave tėvą ir visus tuos žmones. Bet žiūrėk, laisvės mano nevaržyk — aš visgi liuosas žmogus ir gyvenosi taip, kaip norėsiu! — ir jis priėjo prie jos sukandęs dantis ir spindančiomis akimis. Žiurime mes, ištiesė jis jai ranką, — na, manome, uždejo Radda apynasrį liuosam arkliui! Gi matom, sumostagavo jis rankomis ir, kaip ilgas, išsifisė ant žemės!...

"Kas per stebuklas? Krito lyg nuo Kulkos. O tai Radda paklėjo botago koją po kojų, — nuo to tai pakrito Loiko.

"O merga vėl jau guli nesijudindama ir tyliai sau šypsoi. Mes suziurovome, kas bus, o Loiko sėdi ant žemės ir laiko rankomis suspaudęs galvą, lyg bijodamas, kad jį neplyštų. Pasikū tyliai atsikėlė ir nutraukė į tyrė laukį nepažvelgęs nei į vieną. Nuras snabzdža man į ausį: — sek jį! — Aš slinkau pasukui Zobarą nakties tamsoj. Taip tai, sakale!

Makaras išmušė iš pypkės penus ir vėl pradėjo kimšti jon tabaką. Aš susivyniojau į plošnių ir gulėdamas žiūrėjau į jo seną veidą, pajukuodavusį nuo saulės ir vėjo. Jis rusčiai ir grašinančiai virė galva ir ką tai kalbėjo pats sau; tankūs žili usai judėjo, o vėjas plakė jo plautus ir pūjo. Jis rusčiai ir grašinančiai virė galva ir ką tai kalbėjo pats sau; tankūs žili usai judėjo, o vėjas plakė jo plautus ir pūjo. Jis rusčiai ir grašinančiai virė galva ir ką tai kalbėjo pats sau; tankūs žili usai judėjo, o vėjas plakė jo plautus ir pūjo.

"Ejo Loiko išlengvo — koją už kojos, su nusvirusia galva ir nuleistomis rankomis, — priėjo prie upės, atsisdėjo ant akmens ir atsiduso. Taip atsidūsipilė nuo gailėsio, betgi aš ne išdrįsau prieiti prie jo. Žodžiu

nelaimėi nepagalbėsi — tiesa, ar ne?! Taigi! Vieną valandą jis sėdi, sėdi ir kitą ir trečią nesijudina — sėdi.

"Ir aš guliu netofiesė. Naktis šviėsi, mėnuo sidabru visą tyrė laukį užliejo ir toli viskas matosi.

"Nagi žiuriu: eina greit Radda. Linksma man pasidarė, oi smagiai! — manau — tai nepesėia Radda! Ji priėjo prie jo, o jis negirdi. Padėjo ranką ant pečios, kruptelėjo Loiko ir pakėlė galvą. Pašokęs ant kojų stverėsi už peilio! Oi, subdys gyvenosi taip, kaip norėsiu! — ir jis priėjo prie jos sukandęs dantis ir spindančiomis akimis. Žiurime mes, ištiesė jis jai ranką, — na, manome, uždejo Radda apynasrį liuosam arkliui! Gi matom, sumostagavo jis rankomis ir, kaip ilgas, išsifisė ant žemės!...

"Klausyk! — Radda užkišo už diržo pistoletą ir sako Zobarui: — Aš neužmušti tavęs atėjau, bet susitaikyti su tavim, mesk peilį! Jis pametė ir panūrusiai žiuri jai į akis. Stevė bėgina tai buvo, brolai! Stovi du žmogū ir žvėrimis žiuri vienas į kitą, j juos mėnuo ir aš ir viskas čia.

"Na, klausyk manęs, Loiko: aš tave myliu! — sako Radda. Tas tik pečius pakilnojo, tarytum, jo rankos ir kojos tapo surištos.

"Mačiau aš daug vyrų, taip mačiau, o tu ir veidu ir siela už juos gražesnis. Kiekvienas jų būtų usus nusisuktęs — tik mirtelėk jam akia, jie visi pulkė man po kojų, jei aš tik tu norėčiau. Bet koki prasmė? Jie ir taip ne iš smarktųjų, o aš juos padaryčiau tikromis bobomis. Mažai beliko pasaulij tikrųjų ėigonų, mažai, Loiko. Niekuomet aš dar nieką nemylėjau, Loiko, o tave myliu. Ir dar aš myliu liuosybę! Liuosybę — aš myliu daugiau; — negu tave, Loiko. O be tavęs aš negaliu gyventi, kaip lyginai ir tu be manęs negali. Taigi aš noriu, kad tu butum mano ir kunu ir dušia, girdi?

— Loiko nusišaukė.

"Girdžiu! Linksma širdžiai girdėti tavo kalbą! Na, pasakyk ir dar ką nors!

"Ir dar štai ką, Loiko: visvien kaip tu nesisuktum, aš apsigalėsiu, mano busi. Užtai negaisink bereikalą laiko — tave laukia mano bučiniai ir glamo-

nėjimai... oi, bučiuosiu aš tave, Loiko! Užmirši tu savo pračiusi... ir dainas, kurios tapo linksmina ėigonus: Nebedainuosi tu jų — tu dainuosi meliškas analonias dainas man, tavo Raddai... Užtai negaisink laiko, — sakau aš. Ryto, reiškia, tu turėsi klausyti manęs kaip senesniojo draugo. Pasikloniosi man matant visai stovyklai ir pabučiuosi į dešinę ranką — taisyk aš busiu tavo.

"Štai ko užsinorėjo velnias merga! Nicuru tu nesigirdėsi, tik senovėj juodkalniečiai, kaip pasakoją seni žmonės, taip darėdavo, o ėigonai — niekuomet! Tai tau ir merga! Na, sakale, sugalvok ką nors juokingesnio. Metus palaužysi galvą, o nesugalvosi!

"Atsoko į šalį Loiko ir surėkė, lyg kas jį būtų stūdzęs. Kruptelėjo Radda, bet neišsivadė.

"Na, tai dik sveikas iki rytojau, o ryto padarysi tai, ką aš tau liepiu. Girdi, Loiko! — Girdžiu! — Padarysiu, — sudejavo Zobaras ir ištiesė jai link rankas. Ji ir pažiūrėjo nepažiūrėjo. Loikos kojos pradėjo pinties lyg girto ir jis pakrito ant žemės, kaip pakirstas medis — ir juokėsi ir verkė.

"Taip tai susuko Zobarai galvą prakėkta Radda. Vargais negalais man hepasisekė jį šiek tiek nuraminti.

"Je! Kokiems nalabiesiems reikia, kad žmonės bereikalai kamuojuš? Kam-gi patinka klausytis, kaip dejuoja žmogaus širdis, kankinama nepasakomu rupesėju? Ir galvok sau čia!

"Sugrįžęs stovyklon aš pasakojau viską senliams. Pamastė ir nusprendė palaukti ir pažiūrėti — kas išeis iš to viso. O išėjo štai kas. Kada mes visi susirinkome apie laužą, atėjo ir Loiko. Jis basiai pablogo per naktį, akis buvo indubusios, veidas neramus; jis atsisdėjo ant žemės ir, nežiūrėdamas nei į vieną, pasakė:

"Štai kokis dalykas, draugai: aš pereitą naktį pažvelgiau į savo širdį ir... supratau, kad aš jau nebebuosas. Radda tik ten gyvena — ir viskas čia! Štai jį, gražuolė Radda, šypsoi, lyg karalaitė! Ji myli liuosybę daugiau negu mane, o aš myliu jį daugiau negu liuosybę. Aš nutariau visiems matant pasiklonioti jai į kojas ir padaryti tai, ką jį liepė — tegul visi mato, kad jos gražumas pavergė Loiko Zobarą, kuris iki šiol žaidė merginomis, kai katė pelėms. O paskui ji bus mano pati ir glamonės ir bučiuos mane taip, kad aš jau nebeuorėsiu jums dainų dainuoti ir išsižadėsiu savo liuosybės! Ar taip, Radda? — Jis pakėlė akis ir nefinksmiai pažiūrėjo į ją. Jimai tyledama linktelėjo galvą ir ranka parodė į kojas. O mes žiūrėjome ir nieko negalėjome suprasti. Dagi eiti norėjosi, kad tik nemačius, kaip Loiko Zobaras puls mergai po kojų — nors ta merga ir pati Radda. Gėda buvo ko tai ir gaila ir liudna.

— Na! — sušuko Radda Zobarui.

"Ee, nesiskubink suspėsi, įkirs dar... — nusišaukė jis. Lyg nuskambėjo plienas, — nusišaukė.

"Tai ir visas dalykas, draugai! Kas lieka daryti? Nagi reiškia išbandyti, ar ištikro Raddos toki tvirta širdis, kokia ji ją perstatė. Pabandyti gi, — atleiskite man, broliai!

"Mes nespėjome dar suprasti kame dalykas, o Radda jau gulėjo ant žemės ir jos krutinėj buvo įsmėigtas Zobaru kreivas peilis. Mes taip ir sustingome.

"Radda ištraukė peilį, numetė į šalį ir pridėjusi plaukus prie žaidos, šypsojamos pasakė aiškiai ir garšiai: — "Sudiev, Loiko! Aš žinuju, kad tu taip padarysi!... Ji numirė.

"oki tai, — tegul busiu prakeiktas, jei meluoju — pasiutusi buvom merga!

"G! pulsiu aš tau po kojų, karalienė tu išdidžioji! — suriko Loiko ir pakritęs ant žemės prispaudė lūpas prie mirusios kojų ir taip užmirė. Mes nusišėmėm kepurės ir stovėjome tyledami.

"Ka-gi sakyti tokiame atvejyje, sakale? Taigi! Nuras buvo besakas: "surišti jį reikia!..." Bet nepasikeltų rankos, kad surišus Loiko Zobarą, niekas tai negalėjo padaryti, — ir Nuras pats žimojo tatau. Numojo jis ranka ir nuėjo į šalį. Gi Danilo pakėlė peilį, numestą Radda, ir ilgai jis žiūrėjo į jį, judindamas savo žilus usus. Ant peilio dar nespėjo uždžiuti kraujas ir jis buvo tokis kreivas ir aštrus. Paskui priėjo Danilo prie Zobaru ir įsmėigė peilį jam į nugarą — priešais širdį. Danilo juk tėvu buvo Raddai!

"Štai kaip! — atsigrezęs į Danilo aiškiai pasakė Loiko ir... nusišypsojo Raddą.

"O mes žiūrėjome. Gulėjo Radda, priglaudusi ranką prie krutinės, ir jos atmerktos akys žiūrėjo į dangų, prie jos kojų gulėjo Loiko Zobaras. Plaukai slėpė jo veidą.

"Stovėjome mes ir mąstėme. Drebejo seno Danilos usai ir jo antakiai buvo sutraukti. Jis žiūrėjo į dangų ir tyledo, o Nuras, žilas, kai mėnuo, atsigulė ant žemės ir pradėjo verkti: pečiai taip ir judinosi, tarytum, drugis būtų krėtęs.

"Buvo ko verkti, sakale! Taip tai!...

"Eini tu, na ir eik savo keiliu, nesukis į šalį. Tiesiai ir eik. Gal neprazūsi bereikalą. Tai ir viskas, sakale!"

Makaras nutilo, įsidėjo kišenini pypkę ir užsisėgė ploščių. Krapijo smulkus lietus, vėjas darėsi stipresnis, o jura užė buikiai ir piktai. Vienas po kitam pridavido prie gėstančio laužo arkliai ir, pažiūrėję didelėmis protingomis akimis, sustodavo. Jie apsiautė mus žiedu.

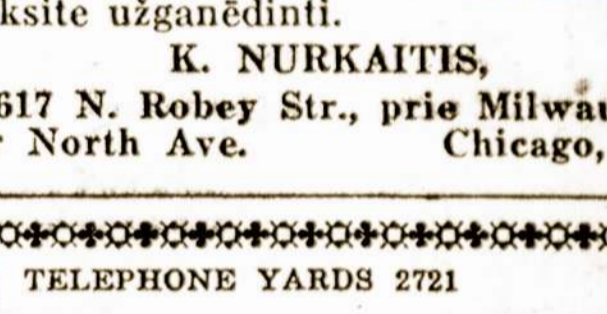
—Gop, gop, eil' sušuko jiems Makaras ir paglostęs savo mylimąjį arkį pasakė man: —Laikas gulti! — paskui susivyniojo ploščiu ir, išsitiesęs ant žemės, nutilo. Man nesinorėjo miegoti. Aš žiūrėjau į tyrė laukio tamsą, ir ore prieš mano akis nešiojosi pasakiškai graži ir išdidi Raddos figura. Jimai laikė prispaudusi ranka žaidžią krutinę, o per jos plenus pirštus triško lašas po lašui

kraujas, kuris krito ant žemės ugniniai raudonomis žvaigždėmis.

Paskui ją plaukė ore jaunas Loiko Zobaras; jo veidą dengė tankūs plaukai, o iš po jų bėgo šaltos aušaros...

Lietus stiprėjo, o jura giedojų rustų ir iškilmingą hymną išdidžiai gražuolių ėigonų porai — Loiko Zobarui ir Raddai, seno kareivio Danilos dukteriai.

O juodu abu sukosi nakties tamsoj tyliai ir gražiai ir nieku būdu negalėjo žiūrėti išdirtininkas Loiko pakilti ant vieno-du augštumo su Radda.

KAD ŽINOTUMET KUR PERKAT? Geriausia pirkti Kalėdų dovanas pas K. Nurkaitį, kaip tai žiedus, laikrodžius, lakštus ir kitokius aukso dirbimus; krautuvių randasi naujusius išdirbimo tavorai. Atsilankykite, o liksite užganėdinti.

K. NURKAITIS,
1617 N. Robey Str., prie Milwaukee ir North Ave. Chicago, Ill.

TELEPHONE YARDS 2721

DR. J. JONKAITIS
MEDIKAS IR CHIRURGAS
3337 So. Morgan St., Chicago
Kortė 33-810 Pl. ir Morgan St.

Geriausia Šokių Mokykla
(Kensingtone ir Chicagoje)

Dawsonville ir Dematio Stret., 378 Kensington Ave., KENSINGTON, ILL., Tel. Canal 3922. G. M. Chernausko Svet., 1506 S. Union Ave., ir Kerš 19 street, CHICAGO, ILLINOIS.

Atėk! Vieniūšė Šokių Mokykla Kensingtone arba Chicagoje. Visi lokiai mokinausis sulig naujaisiu mados, kaip tai: Waltz, Two-Step, Fox Trot, Three-Step ir One-Step, Polka, Venzerka, tapai ir kitoki lokiai. Vaikinas ar mergina nemokantis šokti neturį savijė linksmumo. Mes garantuojame, kad išmokysim i trumpą laiką. Kensingtone lokai atstovaua kas utarniną ir ketverga, o Chicagoje — penkėdėjį ir pėtinėjį. Valsas rindas kiekas nuo 7:30 iki 10:30, o dieninis nuo 12:30 iki 4:45. Grįšė puiki muika. Mokytojas, Profr J. SIAZAS ir pagelbininkai

Phone Yards 1546

KĄ PIRMIAUSIA PARODAI?

Kada mylini draugai ar saviejį atėina pas Tamstą, ką jiems pirmiausia parodai? Arba kas svečius labiausiai užinteresuoja? Gal Tamsta neatkreipi į tai domus. Visokio luomo žmonės parodytais paveikslais labiausia užinteresuoja ir džiaugiasis. Delto fotografija yra brangiausias dalykas žmogaus gyvenime. Brangink kas yra brangu. Atėk Stankuno Studijon ir nusi-fotografuok! Stankuno galerija ir intaisai sulig naujaisiu fotografavimo išradimų. Fotografuoja diena ir naktį; saulėje ir debesiutoje.

W. J. STANKUNAS,
3315 So. Halsted St. Kampas 33-610 Place, Chicago, Ill.

Kenrose Floral Shop
LIETUVISKA KVIETKINYCIA

Sviežiai nuskintos rožės ir kitoki kvietkai del vestuvių, pokylių ir tt. Mandagus pataravimas, kainos kuožemiausias.

Atidarė: JONAS ŽILIS ir B. ASTRUCKAS
11140 Michigan Ave., ROSELAND, ILL.

KALEDŲ SVENTEMS

Skanių svečių saldainių, kvėpiančių cigaru, gražių su lietuviškais ir angliškais pasveikinimais atviručių, lietuviškių knygų, kalendorių ir kitokių smulkių gėrazų.

Kviečiu visus atsilankyti. Krautuėvė atvira kožną vakarą.

A. J. DAMIJONAITIS
901 W. 33rd Street, CHICAGO

Lietuviška ir Turkiška Pirtis

kuri dabar yra gerai naujai apžiūrėta... Pirties dienos: Moterims ketvergais, o Vyrams Pėtinėjomis ir Subatomis. Priėš Rulėdas arba prieš Sventes bus del moterų taip-pat ketvergais, o del Vyrų bus 3 dienos: Pėtinėja, Subata ir Nedėlia.

Kviečiame visus atsilankyti pas:

S. Dambrauski ir J. Vilutis
1520 So. Halsted Str., WEST PULLMAN, ILL.
Telefonas Pullman 3647

Taikios salygos: Kokių kiekvienas jų nortėtų (viršutiniame paveikslyj) ir kokios jos bus (apatiniame).

—San Francisco Chronicle

Bilijonieriai

Prof Scott Nearing

Mes—bilijonieriai! Suvienytosios Valstijos yra turtingiausia šalis pasaulyje.

Kareį prasidėjus, visas Britanijos salų, Vikičijos ir Francijos turtas, paimtas daiktai, buvo tik truputį didesnis negu visas Suvienytųjų Valstijų turtas. Praslinkus dviem ir pusei metų, Europos viešpatysčių turtas turėjo daug sumažėti, o ne padidėti, kuomet Suvienytųjų Valstijų turtas išaugo milžiniškai. Šiandien Suvienytųjų Valstijų turtas yra, tur but, toks didelis, kaip kad daiktan paimtas visas Didžiosios Britanijos, Francijos, Vokietijos ir Rusijos turtas.

Pirklybos Departamentas paduoda, kad šių metų vasarą Suvienytųjų Valstijų turtas sieks viso DU ŠIMTU DVIDEŠIMTS ASTUONIS BILJONUS DOLERIŲ. Suma tiesiai neapsakomai didelė. Tokiomis skaitlinėmis mes visai nepraprastai. Paprastas žmogus skaito šimtais, pasituris žmogus skaito tukstanciais, turtingieji skaito šimtais tukstanciu ir milijonais, Suvienytosios Valstijos skaito šimtais bilijonu. Šimtai rašomi trimis skaitlinėmis, tukstanciai — keturiomis, milijonai — septyniomis; bet Suvienytųjų Valstijų turtas rašoma dvylika skaitlinių, šitaip: \$228,000,000,000.

Šitie bilijonai reprezentuoja Suvienytųjų Valstijų turtą — girias, anglis, aliejų, geležinkelius, mašinas, žemę, namus, — visus tuos daiktus, kuriuos mes vartojame ir kuriais naudojames.

Suvienytosios Valstijos turi apie šimtą milijonų gyventojų. Jeigu kiekvienas žmogus turėtų lygią dalį, tai kiekvienas turėtų 2,800 dolerių vertės turto.

Suvienytosiose Valstijose yra apie dvidešimt milijonų šeimynų. Jeigu kiekviena šeimyna turėtų po lygią dalį, tai kiekvienas jų turto vertė siektų 11,400 dolerių.

Bet mes labai gerai žinome, kad kiekviena šeimyna dalies neturi. Mes esame bilijonieriai — tik kai kurie, o visi kiti pinigai stovime žemai ir žemiau. Keletas Amerikos šeimynų turi kas metai pajamų apie milijoną ir daugiau dilerių. O tu pačiu kartu šeši milijonai šeimynų gyvena vargių vargiausiai.

Kas nenorėtų tikėti, kad taip tikrai yra, tegul parsišūsdina iš United States Public Health Service, Washington, Buleteną No. 76. Ten rasite aiškių-aiškiau-

siai skaitlinėmis parodyta, kad apie trisdešimt milijonų žmonių Suvienytose Valstijose gyvena dideliame varge.

Ka jūs sakytumėte, jeigu, leiskime sau, būtų tokia šeimyna, kur tėvas turėtų geležinę skrynią pilną aukso, bet vienas savo vaikus skaniais valgiais šertų ir brangiaisiais rubais rėdytų, o kitus savo vaikus badu marintų ir skarmalais dengtų?

Ar jūs nepasakytumėte, kad tokį tėvą reikia kalėjimui pasiųsti, arba jį bepročių namus atiduoti?

Bet jeigu taip, tai ką reikia manyti apie tokią valstybę, kuri turi šimtus bilijonų turto, o betgi leidžia milijonams savo piliečių skursti ir badauti?

Padėjimas toks darskus ir kvailas, kad reiktų beveik juokties. Betgi čia visai ne juokai. Ne tik ne juokai, bet siurpuliai purto, matant šitokį nelemtą šiandieninės visuomenės draugijos sutvarkymą.

Minnesotos darbininkų vadovų byla

PRASIDES TRUMPU LAIKU. TOS BYLOS REIKSMĖ DARBO UNIJOMS.

(Specialė korespondencija Harrisono George)

VARGINIA, Minn., gruodžio 11. — Pirmas, taip sakant, didelis Mesaba Range kasyklų darbininkų vadovų bylos susis bus paleistas ateinančią subatą, gruodžio 16. Tą dieną žinomas darbininkų advokatas O. N. Hilton, iš Denver, Colo., stos prieš teisiją Feslerį ir duos įnešimą, kad kaltinimai paduoti ant darbininkų organizatorių Scarletto, Schmidto ir Trescos būtų panaikinti.

Kaip žinia, tie darbininkų vadovai kaltinami neva už žmogžudystę, nors jie toli buvo nuo vietos, kame ta žmogžudystė papildyta. Vienintelis betgi siulelis, kuris juos jungia su prietama jiems kalle, tai unijos kortos rastos kišeniuose svarų žmonių, kurių namuose įvyko žmogžudystė, ir, kartu su svarkais, be jokio legalio įgaliojimo, suareštuotos.

Savo įnešimą, kad kaltinimas būtų panaikintas, advokatas ir remis tuo nelegaliu užareštavimu Pradinio tardymo metu teisėjas Fesler įnešimą atmetė, betgi paliko jį atdaryti dabartiniam tardymui. Atmesdamas tuomet įnešimą del panaikinimo skundo, teisėjas Fesler aiškino dalyką šitaip: kad, girdi, nors svarkai nelegaliai užgretbi, ir nors organizatoriams jie nepriklauso, betgi jie negalį užgūncyti to, kas juose rasta.

Nors Minnesotos įstatymai nedaro skirtumo tarp tikrųjų kaltininkų ir dalyvių iš šalies, ir organizatoriai šiame atvejuje, sulig tais įstatymais, gal buti kaltinami bendrai su tikraisiais kaltininkais, bet jie turi bendros

Perfection Be Duminis Aliejinis Apšildytojas

Nėra kambario nei vietos tamistos namuose, kad nebūt galima padaryti priimną šilumą su pagelba Perfection be duminų aliejinio apšildytoju.

Padėk jį į šaurinį kambarį, kurį tamista paprastai turi apleisti užėjus šaltomis dienomis busiančios žiemos, ir tamista stebėsi, kaip tai nereikės tas padaryti. Perfection be duminis aliejinis apšildytojas yra labai geras taip-ši drėgnose, šaltose dienose, prieš prastos ugnies užkurimą. Gal tamista norite kiekvoti laiką lipant ant augšto pasimti žiemines drapanas ir užklodalus. Nereikės tamistai apsišiti, šalikais apsi-vynioti didelius apsaualus, kuomet bus Perfection ir tamista-tai nebus atšalę pirštai.

Perfection be duminis aliejinis apšildytojas yra padarytas taip, kad tinka į visus šaltus kampos, taip kaip tamistos kišenių maiš-nelė.

STANDARD OIL COMPANY
(An Indiana Corporation)

PERFECTION
SMOKELASS OIL HEATERS

teisės protestuoti prieš netiesolą užgretimą daiktų lygiai taip, kaip kad tie svarkai būtų jų pačių buvę.

Kaltinamųjų organizatorių advokatas sako, kad jeigu ir toliau pasilaikys šitokia taisyklė, kad galima jungti organizatorius arba ir šiaip paprastus unijos narius su piktadaryste papildyta kitų unijos narių dagi visai kitoj vietoj, tai kiekvienas unijos darbininkas visados bus pavojuje; nes jeigu kur nors koks unijos narys papildys piktadarystę, tai kiti tos pačios unijos nariai visados galės but kaltinami ir baudžiami kaip da-lyviai toj piktadarystėj, nors iš-tikryju jie nei mažiausio su tuo ryšio neturėję. Organizatoriai kapitalas visados galės pasakyti li bet — kuriam darbininkui: "Tu nori įstoti unijon? Gerai, stok. Bet jeigu tu įstosi ir tu-rėsi unijos kortą lygiai tokią, kokia bus atrasta pas kitų ku-rjų-nors ir kame nors žmogū-dystę papildžiusi unijsta, tai tu busi pakartas kaip to užmu-ščio sėbras ir dalyvis".

Nežiūrint tai, kad tai bylai prisaukintieji teisėjai (jury) su-sidėda didžiumoj iš Dulutho biz-nesierių, advokatas Hilton likisi pilnai bylą lėmėti. Jis įsitiki-nęs, kad šioje byloj pavys su-lažyti ir panaikinti Chicago's Haymarketo bylos precedents, kurį visi žymesnioji ir pakil-nesnieji advokatai pripažįsta kaipo begėdingą, nedorą ir ne-žmonišką.

Norint Ko Pirkties eikite į tas sakrovas, kurios skelbiasi jusų dienraštyje NAUJIENOSE

APTIEKA

TEISINGIAUSIA IR GERIAUSIA LIETUVISKA

Štaiora receptus su didžiama atyda, nežūrinai, ar tie receptai Lietuvos ar Amerikos daktarų. Tai vienintė lietuviska aptieka Bostone ir Massachu-setts valstijoje. Gyduolių gaiti gaut ko-kios tū pasaulj yra vartojamos. Ga-liti reikauti per laiškus, o aš prisijū-sin per express.

K. Sidlauskis
Aptiekorius ir vaivainikas
SOUTH BOSTON, MASS.

Dr. A. L. Yuška
Gdytojas ir Chirurgas
1749 So. Halsted St, kampas
18-tos gatvės, Chicago, Ill.

SVARBUS PRANEŠIMAS

GERBIAMŲ LIETUVIAI! Šito norime pranešti, kad mūsų naujoj Lietuviškoj Čevėrykų Krautuvėj ant Brid-geporto gatvės pasiskirti ant Kalėdų nau-ju, puikiausiu ir už žemiausią kainą čevė-rykų, kaip valdinių, kaip dvygėdžių, ir visienų nuo mažiausio iki didžiausio užlaikome visą eilę puikiausių čevėrykų.

Tai gi maloniai esate kviečiami prie savo tautečių atsikankyti ir pamėginti mūsų čevėrykus, o mes stengsimės kiekvieną užgan-dinti kogeravimais.

ZALESKIS & MARTINAUSKIS
LIETUVISKA ČEVĖRYKŲ KRAUTUVĖ 3229 So. Halsted St.

Štai proga išmokti angly kalbos, ner laiškus ar a klesose

AMERICAN SCHOOL of Languages
Amerikinis Mokykla
DYKAI
DOKTORAUSKIS

KORESPONDENCINIS SKYRIUS. — Kiekvienas gali išmokti ANGLISKAI labai greitai savo namuose iš kolektyv autosty-tybės tautiškai. Šis kursas yra labai parankus kiekvienam, kuris nori greitai išmokti Angly kalbos, bet neturi proaus lan-kyties j mokyklų ypatikiai. Geriamam persitiktimui, an-gliškai gražiai išmokyti, su daugelia pasiskaitintu KATALOGA DYKAI. Rašyk laiška tuosier: indeks dū mokes pristatinti KATALOGO.

KLESŲ SKYRIUS. — Tiesm, kurie gali prabūti į mūsų mo-kyklų ypatikiai, turime dviolius ir vakarines klesas. Mokina-me daugiau valandų negu kitos mokyklos. Klesos irgi turime atskirą kursą, sutalygia mūsų pačių del pradiamokslu turime GRAMMAR ir HIGH SCHOOL skyrius.

Visos siūlymams Lietuviškai
Dvi mokyklos: 731 W. 18th St., ir 1741 W. 47th St.
Laiškus darsaukite: 1741 West 47th St., CHICAGO, ILL.

Mechanics & Traders State Bank

DIREKTORIAI
Wm. F. Abbott
Calvin F. Craig
William R. Daves
Henry Gainer
Frank Gould
Joseph E. Olin
S. A. Rhodes
C. B. Scoville
Norton P. Stone

VIRŠININKAI
Calvin F. Craig,
Prezidentas.
William R. Daves,
Vice-Prezident.
Norton P. Stone,
Cashier.
Frank W. Collins,
As't. Cashier.

Prairie Safe Deposit Co.
Washington Blvd.
& Desplains St.

SI YRA VALSTIJOS BANKA IR PO PRIEŽIURA
CHICAGO CLEARING HOUSE
CHICAGO BANKIERŲ SUSIRINKIMAS

Siunčia į EUROPA savo rėmėjū pinigus.
Moka TRECIA NUOSIMTI už padėtus pinigus.
Daro abėna banking vertelystę ir yra gera, tvirta, saugi banka veikti del jusų

MECHANICS & TRADERS STATE BANK
WASHINGTON BLVD. IR DESPLAIN ST. CHICAGO.

Telephone 131
Dr. A. J. Tananovicze
Gdytojas ir Chirurgas
Gydo ivairius ligas vyrų moterų ir vaikų
3417 Michigan Ave.,
INDIANA HARBOR, IND

PASARGA BANKO DEPOZITORIAMS

Jeigu renkatės Banką del savo taupymo, Jus atsargiai apmąstote vedimą ir stovj Banko, JUS ISSIRINKSITE—

THE WEST SIDE TRUST AND SAVINGS BANK

Tvirta, gerai vedama Valstijos Banka.

Paranki Jusų namams ir užsienimui, delto kad mūsų Direktoriai visi gerai žinomi, pasekmingi užsienime žmonės, ir mūsų valdininkai patyrę bankieriai.

Ši faktai užtikrina Jums visišką saugumą Ju-ų nuolatiniam taupymui.

MUSU TURTAS YRA \$5,500,000.00

Atdara Pamedžio Utarninko ir Subatos Vakaraus

Kaibama Lietuviškai Lenkiškai ir Rusiškai

Mokama 3%

Kampas Dvyliktos ir Halsted gat. Corner 12th and Halsted Streets

Viena saugiausių Bankų

ATIDARYKITE TAUPYMO SĄSKAITA CHICAGOJE, saugioje ir tikroje Bankoje. 28 metus teisingai vedamoje Bankoje. Po priežiura Valstijos ir Susivienijimo Bankų (Clearing House) depozitų ir taupymo padėjimų.

KASPAR STATE BANK

1900 BLUE ISLAND AVE., kampas 19 gatvės.

W. KASPAR prezidentas
OTTO KASPAR vice-prezidentas
WILLIAM OETTING prez.
CHARLES KRUPKA vice-prezidentas

PADEJIMAS PERVERSIS KAPITALAS

1900 BLUE ISLAND AVE., kampas 19 gatvės.
WALDENTY SZYMANSKI pirklys
H. E. OTTE vice-prez. Nat. City Bank.
GEO. C. WILCE vice-prez. I. C. Co.
JOZEF SIKYTA vice-prezidentas

V. F. MASHEK prez. Pilsen Lumber Co.
J. PESHEL sek. Turk Mnf'g. Co.
C. J. VOPICKA prez. Atlas
[Brewing Co]

PERVIRŠIJA \$6,000,000.

KALBŲ AMIA LIETUVISKAI

Del savo Kalėdų dovanų eikite pas

Kracker & Kosinski

Jubilieriai, Deimentai ir Laikrodžiai

1019 Milwaukee Ave., arti Augusta gatvės.

VYRAI

ATEIKITE PAS MANE. AŠ PARODYSIU PASEKME.

Visos privatikos ligos, kaip tai Užnuodijimo krauju, Va-ricelė, Išsiveržimas, Nustojimas spēkos, Silpa Pusė, Škausmai Nugaroje, Randonoji Gryla ir visos priklausančios virš privatikos ligos nevaldomai svyroms už mūsų mokėd-AS vertig vėliausias metodus tokius kaip Prof. Ehrlich's 606 ir 814 Neosalvarsan, Gonorrhoe Vaccine ir Rheumatic Lioxygen, kuris užtikrina neabejotinai pasėkmes be sužiuo-imo nuo savo dūtos. Pastarimas yra dykt. Atideliolimas yra pavojingas. ATEIKITE ŠIANDIEN.

DR. WHITNEY, 505 So. State Street
Kampas Congress St., prieš Siegel Cooper, CHICAGO, ILL.

Dr. Hodgens

sako vyrams NEDARYKIT KLAIDOS

Gaukite tikrą gydymą iš pradžios ir taupykite laiką ir pinigus. Dauguma daktarų a-lisako gydyti del to, kad jie neturi reikalingų ofisų įrengi-nyų arba patyrimo suradimui tikro ligonito stovio iš pradžiu.

Moksliskai pritaikytos meto-dos gydo veislišką kraujo už-mudijimą, astrų ir chroniską užsikretimą, Urinariskas ligas, silpnumą ir nerviskumą.

Jeigu jus perženėte gamtos istatymus, jus neturite mastyti apie apsedimigai iki jus galu-timai išsėdydysite.

Ar jus mokate nuodėmes už jusų praicitas dienas? Ar jus jaučiatės mieguistas, neseragas, bet pamži-cinamėr atgėl? Jus nesate žmogus, koks jus bu-vote. Jums stokioja spēkos ir energijos pirmųjų dienų? Jus ži-note, kad su jumis negerai, dargi jus abejojate, — nemėginkite pa-sigelbėti patys — atideliolami iš dienos į diena. Leiskite man per-sergėti jus. Pasirūpinkite patys pakol dar ne vėlu — įieskokite specialiu, moksliską gydymo ir spūtytymo to laimigimui, energiskio ir malonaus jautrumo sveikatos ir sugrįžimo sveikatos. Atėik ir duok man parodyti jus ir pertikrinti jus geromis pasekėmis, kurias aš įgijau. Tikrai tas yra Jūsų reikalas tai daryti. Aš ne-oriu ne vieno savo jusų pinigų iki as galutinai apgalėsiu jus ma-no specialiu gydymu ir geru darbu, kurį as suteikiu silpnems, pa-liegusiems, ligotiems vyrams.

MANO DYKAI Bakteriologiskas ir X-Ray egzaminavimius parodys. Tikę stovj jusų vidurinių organų. Ne spū-luojantis darbas. Žemesnės mokeskš nemu bile specialisto.

Dr. Hodgens Administratyv 914 approved 606 For Blood Poison

Vyrai!

Ar jus mokate nuodėmes už jusų praicitas dienas? Ar jus jaučiatės mieguistas, neseragas, bet pamži-cinamėr atgėl? Jus nesate žmogus, koks jus bu-vote. Jums stokioja spēkos ir energijos pirmųjų dienų? Jus ži-note, kad su jumis negerai, dargi jus abejojate, — nemėginkite pa-sigelbėti patys — atideliolami iš dienos į diena. Leiskite man per-sergėti jus. Pasirūpinkite patys pakol dar ne vėlu — įieskokite specialiu, moksliską gydymo ir spūtytymo to laimigimui, energiskio ir malonaus jautrumo sveikatos ir sugrįžimo sveikatos. Atėik ir duok man parodyti jus ir pertikrinti jus geromis pasekėmis, kurias aš įgijau. Tikrai tas yra Jūsų reikalas tai daryti. Aš ne-oriu ne vieno savo jusų pinigų iki as galutinai apgalėsiu jus ma-no specialiu gydymu ir geru darbu, kurį as suteikiu silpnems, pa-liegusiems, ligotiems vyrams.

Dr. I. W. Hodgens

35 So. Dearborn Str., Crilly Building, Room 208—209, 2-ras aug-štas, Kampas Dearborn ir Monroe Str., Chicago, Ill.

SENA-TVIRTA-UZTIKIMA

SI TVIRTA VALSTYBINĖ BANKA ĮSTEIGĖ

LIETUVIŲ SKYRIŲ

Po priežiura dideliai patyrusio j se-ny kraštų pinigų siuntime žmogaus.

Mes turime 25 metus patyrimo siuntime pinigų telegrafu, ir suteik-sime jums geriausią pataravinimą už mažiausią mokesčį.

Mes su mielu noru surasime jusų gimines, jeigu galima, bile kur sena-me krašte.

TURTAS VIRS \$2,800,000.00

Isteigta 1891

SCHIFF AND COMPANY STATE BANK
12th STREET ARTI HALSTED ST., CHICAGO.

NAUJIENOS

The Lithuanian Daily News

First Lithuanian Daily in America
 Published Daily Except Sunday
 BY THE
LITHUANIAN NEWS PUB. CO. Inc.

Terms of Subscription:
 In Chicago, by carriers, per week, 12 cents. By mail one year, \$6.00; six months, \$3.50.
 Outside Chicago, by mail, one year, \$5.00; six months, \$3.00.
 Three months, \$1.75.
 Canada, one year, \$6.00.
 European countries, 1 year, \$7.00.

Užsakovojų kainos:
 Chicagoje — per išnešiojus 12 centų savaitėje. Paštu siunčiant, Chicagoje metams \$6.00, pusei metų \$3.50.
 Kitur, ne Chicagoje, metams \$5.00, pusei metų \$3.00.
 Trims mėnesiams \$1.75.
 Dviem mėnesiams \$1.00.
 Kanadaje, metams \$6.00.
 Europoje, metams \$7.00.

Address: NAUJIENOS, 1840 S. Halsted, Chicago, Ill.

Rašytojų ir korespondentų prašome siunčiamus išspausdinimui laikraščio rankraščius adresuoti tiesiai Naujienų Redakcijai, o ne Redaktoriaus vardu. Reikia būtinai rašyti aiškiai ir ant vienos popieriaus pusės, be to paliekant platus tarpus tarp eilučių. Redakcija pasiūkio visas teises rankraščiams taisyti ir trumpinti. Netinkami spaudai raštai naikina, arba gražinami atgal, jei be jų dviejų savaitių autorius nepateikalaus jų ir išsiūnia krasos ženklelių pakankamai persiuntimo lėšoms apmokėti.

Ameniška! Redaktorių matyti galima tik nuo 5 iki 5:30 val. vak.

Redakcijos Straipsniai

Keistai elgiasi.

Visai neseniai laikraščiuose buvo pranešta, kad, važiant iš Petrapilio pinigų į Vilnių per Švediją, pražvę 90,000 rublių. Dabar vėl laikraščiai rašo, kad A. L. C. K. nutaręs pasiūsti Lietuvai per Švedijos lietuvių komitetą 50,000 dolerių aukų, surinktų Lietuvių Dienoje. Kodel taip daroma?

Juk yra aišku, kad tas kelias pinigams siųsti yra netikras. Švedijos lietuvių komiteto įgalotinis rašė amerikiečiams, kad p. Leonas, atsivejęs pinigų iš Tatjanos komiteto, nežinojo, kaip juos priduoti vilniečiams. Paga-lios, jisai nesuradęs geresnio būdo, kaip įteikti pinigus atsilankiusiam iš Varšavos į Stokholmą kunigaikščio Liubomirskio įgalotiniui. Ir beveik visa suma dingusi. Vienok dabar siunčiami per Švediją dar didesnė suma. Reikėtų, rodos, turėt truputį daugiau apsižiūrėjimo su pinigais.

Konferencija Washingtone

Konferencija Washingtone. Moterų taikos partija, kaip žinia, sušaukė į Washingtoną prispaustųjų tautų konferenciją. Nuo lietuvių dalyvavo joje chicagietė, p-ia M. Jurgelionienė.

Telegramas iš Washingtono praneša, kad p-ia Jurgelionienė skaitė referatą toje konferencijoje, išestydama Lietuvos atgijimo istoriją ir nupiešdama Lietuvos padėimą dabartinės karės metu. Referentė pabrėžė svarbią rolę, kurią sulosė paskutiniai dešimtmečiai Lietuvos judėjime socialdemokratų partija, ir nurodė, kad Lietuvos žmonės šiandie nesitiki sulaukti patenkinimo savo reikalų iš Rusijos arba Vokietijos valdžių.

Gerb. lietuvių delegatė šiandie pagrįžta Chicagon, todėl tikimės, kad ryto galėsime pranešti skaitytojams apie jos misiją plačiau.

Bet tautiškoji spauda skelbia, kad tautininkų Autonomijos fondas taip-pat siuntęs, dagi savo lėšomis, delegatę Dr. J. Šliupą. Mat, tas "darbas", kuri neseniai atliko p. Šliupas Washingtone, važinėdamas C. K. reikalais, taip patiko tautininkams, kad jie nutarė duoti jam dar

progos "pasidarbuot". Tik tur-but šį kartą tas "veikėjas" nedaug kuo gavo pasirodyt svetui, kadangi į konferenciją jisai nebuvo kvietas.

Protestas prieš belgų deportavimą

Haagoje įvyko pildomosios Tarptautinio Socialistų Biuro komisijos posėdis, kuri sušaukė Biuro pirmininkas E. Vandervelde. Telegramos praneša, kad posėdyje dalyvavo Vokietijos reichstago nariai Ph. Scheidemann ir Fr. Ebert, socialdemokratų partijos didžiūmos vadai.

Pildomoji Biuro komisija svarstė visokių dalykų, sujungtų su kare. Tarp ko kita ji išnešė protestą prieš Vokietijos valdžią, ėmusią gąbent Vokietijon belgų darbininkus. Vokietijos socialistų atstovai parėmė tą protestą. Be to, juodu užreikė, kad tam valdžios darbui priešinasi visi juodvieji partijos draugai.

Nežinia, kas daugiau dalyvavo tame posėdyje. Butų ypatingai svarbu žinot, ar jame buvo francuzai ir anglai. Bet pažymėjimo verta jau ir tas faktas, kad Vandervelde sušaukė Tarptautinio Socialistų Biuro pildomosios komisijos susirinkimą, ir kad jį atvyko vokiečių atstovai. Tas reiškia, kad jau ir tarpe dešiniųjų socialistų kariaujančiose valstybių koalici-jose žymiai sumažėjo antagonizmas (priešingumas). Jie susitiko pirmu kartu po to, kai prasidėjo karė. Tai yra gal pirmas žingsnis prie oficialės socialistų Tarptautinės atgaivinimo.

Centralių Valstybių Pasiūlymas

Vokietija, Austro-Vengrija, Turkija ir Bulgarija pasiūlo per neutralių šalių atstovus, savo priešams tuojaus pradėti taikos derybas. Tai yra smagiausia žinia, kokia tik pasaulis kada-nors girdėjo nuo nelaimingųjų rugpjūčio dienų 1914 m. Ji dar nereiškia taikos. Nežiurint to pasiūlymo derybos gali neįvykti; o jeigu jos ir įvyktų, tai jos gali pasibaigti be rezultatų.

Bet vis delto žinia apie centralių valstybių žingsnį turė nudažinti kiekvieną žmo

gų, kuris baisėjosi tomis beprotiškoms skerdynėms ir troško joms kuogreičiausio galo. O tokių žmonių juk milžiniška didžiūma visose šalyse — be abejonės, ir kariaujančiose.

Ta žinia rodo, kad centralės valstybės jau nebesitiki nieko daugiau laimėti ginklu. Butų juk naivu manyti, kad tų šalių valdžios padarė savo pasiūlymą, jausdamos "atsakomybę prieš Dievą, prieš savo žmones ir prieš žmoniškumą," kaip užreikė savo kalboje Vokietijos kancleris von Bethmann-Hollweg; tas "atsakomybės jausmas" nesulaukė jų nuo karės, nuo Belgijos neutraliteto sulaužymo, nuo Serbijos ir Rumunijos utoriojimo, nuo Lusitanijos paskandinimo ir nuo kitų kruvinių ir nežmoniškų darbų. Jeigu Vokietijos ir jos talkininkų valdžios dabar staigu apreikė pasiryžimą pritraukti karę, tai tik tai delto, kad jos apsvarstė, jogei tuo keliu einant jų toliau nebelaukia nada. Ar to priežastis yra įjėgų išsekimas, ar augęs jų šalyse liaudies neužsiganėdinimas, ar kas kita, — tai antros eilės klausimas. Svarbu, kad centralių šalių valstybės atvirai pripažino, jogei taika joms yra patogesnis dalykas, negu karė.

Tiesa, jos tą skelbė ir pirma. Jau apie metai laiko, kaip Vokietijos kancleris laikas nuo laiko užreikšia apie norą taikos, bet tik dabar, pirmu kartu, tie užreikšimai išsiliejo formoje aiškaus pasiūlymo priešams taikyties. Šitas pasiūlymas privers ir priešingąją pusę užimti aiškia pozicija taikos klausimuose. Talkininkai dabar turės pasakyti, ar jie išties mano, kaip jie skelbė iki šiol, kad jiems geriau yra kariauti iki "Prūsų militarizmo sutriuškinimo," negu daryti taiką. Didensni aiškumas sulig kariaujančiųjų valstybių tikslų tai bus viena įžymiausiųjų to pasiūlymo partakmių.

O tas aiškumas tai yra labai svarbus dalykas taikos įvykinimo žvilgsniu. Koliai kariaujančiųjų šalių valdžios gali įvairiais miglotais viliojančiais skelbimais dengti savo karės tikslus, toliai taikos judėjimas negali rasti tvirto pamato.

Bet dar svarbesnę "teutoniskųjų" valdžių žingsnio pasekmė yra įspudis, kuri jisai padarys į žmones.

Kaip centralinėse valstybėse, taip ir priešingoje pusėje liaudis, žmonių minios, trokšta taikos. Jos senai jos troško, ir tas troškimas tolyn ėjo vis stipryn. Paskutiniu-gi laiku jisai pasidarė taip galingas, kad ėmė įsiveržti aikštėn visokiais būdais, ir apie jį žinios pasiekia mus dabar kone kasdien. Vargiai galima abejot, kad kįlantis minių nepasitenkinimas kare buvo viena pamatinė priežastis to centralių valstybių pasiūlymo. Bet darydamos konceciją žmonių opinijai savo šalyse, tų valstybių valdžios žinojo, kad jų žingsnis ras stiprų atbalsį ir priešų šalyse. Ir ten žmonės geidžia taikos; ir jie dar drąsiau ims jos reikalauti, kada išgirs, kad Vokietija su savo talkininkais jau rodo norą padėti ginklus. Savo pasiūlymu "teutonų" valdžios turė sustiprins, o priešų val-

džias susilpnins, — ko jos (pirmosios), žinoma ir norėjo.

Mes turime mažai vilties, kad Francija, Anglija ir Rusija tuojaus priimtų Vokietijos pasiūlymą. Joms iki šiol karė nesisekė, o jos yra sau tvirtai įsikalusios į galvą, kad ateityje jos gali atsigriebti. Taika dabartiniu laiku butų Vokietijos laimėjimu. Kiek matyt iš pranešimų apie tas sąlygas, kurias pasiūlė centralės valstybės, tasai laimėjimas butų igytas kone išimtinai Rusijos kaštais. Vokietija, girdi, sutinkanti išsižadėt ir Belgijos ir šiaurinės Francijos, bet ji stovėsianti už Lenkijos ir Lietuvos nepriegulmybę. Ne tik tai palikti be Konstantinopolio, kuris neseniai buvo viešai "pažadėtas" Rusijai iš talkininkų pusės, bet dar ir netekti tų dviejų provincijų, — tai butų perskaudus smugis oficiali Rusijai, kad ji norėtų

Apžvalga

"NAUJ. G." NO. 6

Šis numeris išėjo dar didesniu pasivėlinimu, kaip pirmesnieji. Tarp straipsnių svarbesnieji yra Redakcijos straipsnis "Rinkimams pasibaigus", G. Žinovičovo "Kas darosi Vokietijos s.-d. cildėse", V. Kapsuko "Lietuvos nepriklausomybės klausimu" ir "Kun. Antanas Strazdas" ir N. Bucharino "Europa ir karas". Numeris daro neblogą įspūdį, gadiną jį tik tasai Redakcijos palinkimas įjieskoti "pramatymo" garbės — palinkimas, apsišreikšias net mažmožiuose. Jau kiek kartų, pav. buvo spaudoje kalbėta apie hostoniškes Lietuvių Dienos "paslaptis". Bet "Nauj. G." ir vėl rašo, kad "Kova" (t. y. ta pati Redakcija) išanksto pramatė ir nurodė klerikalų sąlygų pavojingumą, o "Naujienos" pastebėjo tik už savaitės po Lietuvių Dienos... Gruodžio numeris žada išeiti prieš Kalėdas.

RUSIJOS IR AMERIKOS REVOLUCIONIERIAI.

Šitokiū antrašu užvardyta vienas straipsnis paskaitoje apie filozofiją (arba tiksliau: filozofiską protavimą), tilpusioje paskutinėje "Tiesos" knygeleje (leidėjas drg. J. Baltrušaitis). Tame straipsnyje autorius, drg. J. B., parodo skirtumą tarp Rusijos ir Amerikos revoliucionierių ir išaiškina klaidingumą tų Rusijos revoliucionierių manymo apie Amerikos revoliucionierius. Jisai nurodo, kad mi-nėtasis skirtumas pareina nuo gyvenimo sąlygų skirtumo, ir kad minėtai klaidingas manymas pareina nuo to, kad neatsižvelgiama į tas gyvenimo sąlygas. Dabar, kuomet Amerikos lietuvių socialistų spaudoje dažnai kyla susikirtimų tarp "rusiško" ir "amerikoniško" revoliucionierio tipų, yra ypatingai indomu susipažint su drg. J. B. straipsnio turiniu. Kas jį perskaitys, tai supras, kokias klaidas padarė savo garsiamjame laiške į škotiečius drg. V. Kapsukas.

Straipsnyje skaitome:

Dirstelkime ir į Rusijos revoliucionierius. Jie beveik visi mūsų idėjos draugai, socialistai. Bet jie į Amerikos socialistus žiuri kone taip, kaip popiežius į kunigij Bartušką...

Revoliucionierius Rusijoj noroms nenoroms darosi karštas: jis "pasivėnia", jis netur gyvenimo linksmybių, ne-tur progos prie jų ir, pagaliaus, — sako, kad

ji priimti ant savęs. Po tokio smugio juk ne tik tai nuvargintieji darbininkai ir "mužikai", bet ir suvitotji Rusijos buržuazija paimtų šluotą dabartiniams savo ponams ir išguitų juos kur pipirai auga.

Baimė revoliucijos neleis Rusijos valdžiai priimti taikos pasiūlymą (jeigu jisai toks yra, kaip pranėša pirmutinės telegramas). Ir ji darys viską, ką galės, kad sulaukius nuo to savo ir talkininkų valdžias.

Mes nelaukiame todėl, kad taika butų mums jau šių "Kalėdų prezentu." Prieš Kalėdas vargiai ir derybos prasidės. Bet atmetimas centralinių valstybių pasiūlymo bus veikiausia tiktai atidėjimas to klausimo kuriam laikui. Neuzilgio jisai turės vėl iškilti, kadangi dabar velti dvejoms bus nepalyginamai sunkiau priešintis žmonių reikalavimui taikos.

turime pasiūvesti tiktai visuomenės labai, kovoti už jos laisvę ir gerovę. Kokios sąlygos ir aplinkybės, toks ir žmogus. Toks ir revoliucionierius! Rusijoj jisai, jeigu galima išitikimas savo idėjai, gali greit pasidaryti lyg politikinė davatka, lyg fanatiku. Nes mat jisai turi reikalus tiktai su idėjomis ir įjeskiniais idealais, o nieko praktiški, ramiai del to dirbti visuomenėje negali per nagaliką ir kalė-jimą. Tokiam draugui Amerikoje rodysis kone tikra idėjų biznis. Tik dolerjs, tik biznis

Vc, socialistai susirinko apsvarstyti savo darbų agitacijų. Visų veidai kaip buržu-ji! Linksni, ramūs. Tojo rustumo, ką reiškia pasivėn-fimą, nematyti nė zenko. Tankiai da pajukavoja tuš-čiai juokelais. Vieni eina į apačią, į saliną, o kiti, nors blaišvę, bet nieko iš to nedaro, nė biskį nepasipikfina. Turbut prasti socialistai!...

Taip ne vienas mūsų revoliucioniskas "grinorius" mąstė, arba ir sakė. As pats panašų įspudį turėjau; bet tylėjau, nes jaučiau, kad tai išdalis butų nesuomontė (nonsensus), jeigu pasakycia. Žinojau, kad čia kitokios sąlygos, kitokia tvarka, tai ir pa-pročiai turi but kitoki; nors rodos, galėtų but biskį kitaip, gražiau, bet — ką darysi? Man patiko demokratiškumas tarp žmonių. O tai gana didelis dalykas, kad at-svertų daugelį ydų.

Daugelis tų, kuriuos as tada nužiūrėjau, kad neturį tikros darbininkiskos, socialistiskos idėjos savo galvoje, tiesa, po keletai metų atsine-tė nuo socialistų; kad-kurie tapo aršiais jųjų priešais. Bet tas nereiškia, kad visi socialistai fik del mados, — kad nėra čia idėjų, idealų. Idealai čia gyvuoja ir povaliai leidžia šaknis į visuomenės gyvenimą. Čia nėra tik rusiško revoliucionieriaus kasdieninio idealo: politikinės laisvės su jos progomis ir tt. Ji čia yra įvyksta, tai paliauja buvęs idealu.

Už tai Rusijos revoliucionierius čia atvykęs neranda savo idealo ir jam darosi ne-jauku. Jis rakovo: kovodamas prieš despotizmą tuo patim kovoji už socializmą, nors ir ne tiesiok už jį. Delto jam Amerikos darbininkų kovų už socializmą išpodo ne-revoliucioniską, visai ne ko-

va! "Čia kovot negalima", neseniai pasakė man darbininkas, buvęs socialistas, palinkęs prie sindikalistų ir anarchistų, žadąs grįšt į Rusiją, nes nor kovot...

Socialistui čia nėsų kaip "pilnai gyventi", t. y. tojtimpos neramiai kovoti: as noriu gyventi "pilnu gyvenimu", pasakė vienas draugas, žadėdamas grįžti į Rusiją.

Amerikos demokratiškumas labai nužiurėtinus, — Rusijos kur-kas idealisksnis, — pasakė man vienas liaudininkas inteligentas.

Tarytum Rusijos despotizmą reikėtų užlaikyti tam, kad tie draugai turėtų už ką kovot! Ką gi jie veiks, kada politikinė revoliucija duos politikinę laisvę visam svietui? Gyvenimas tada bus tuščias, idealai bus sukiuržėję net ir Rusijoj!

Tie draugai gerai žino ir aiškina, ką reiškia žmonių gyvenimo sąlygos ir aplinkybės, bet lyg nežiuri, nepaiso, kad ir idealai turi savo aplinkybes ir sąlygas. Pritaikyk savo idėjas prie aplinkybių, kad galėtum kovot prieš tų aplinkybių blogumą!

Lyg ir negražu klausyt, kad laisvėje esant negalima kovot. Kovot yra už ką — juk idealas da toli! Kad yra už ką, tai ir galima, ir reikia kovot. Nekovojant, išrodys, kad apleidai savo idealą, išsižadai jo.

Štai kovų skirtumas:

a) Rusijoj socialistai pirmoj vietoj turi kovot prieš despotizmą už politikinę laisvę, — kad paskui galėtų ramiai ir pasekmingai kovoti už socializmą, kaip jie patis sako.

b) Amerikoj socialistai pirmoj vietoj turi kovot prieš kapitalizmą už socializmą. Dabar: c) Ištēminkim šitą skirtumą, tada mūsų kovų filozofijos arba teorijos abė-cė-la bus pabaigta.

JIE VIS SAVO.

A. L. C. K. laikė susirinkimą ir tarp kitko nutarė šaukt visų srovijų suvažiavimą. "Vien. L." apie tai skaitome:

Kalbėta apie sušaukimą susivažiavimo nuo didžiųjų organizacijų, kad galutinai išrišti klausimą, ar palaikyti ir ant toliau C. K. ir kokiomis sąlygomis. Nutarta šaukti susivažiavimą, kuris įvyks pradžioj sausio mėnesio 1917 m. New York, N. Y.

Iš kitų laikraščių patiriame, kad tas suvažiavimas įvyks sausio 15 d., ir kad jo sušaukimui nutarta "kviesiti talkon" Amerikos Lietuvių Taryba (klerikalų), tautinė Sandara ir Socialistų Sąjunga.

Taigi pasirodo, kad C. K. nori veikti ir gyvuoti, neatsižvelgiant į tai, kad jau senai praėjo Lietuvių Diena, kurios surengimui jisai buvo įsteigtas. Be to, jisai "kviečia talkon" kitas organizacijas; tarp jų ir L. S. S., nors pastaroji atsiskak net susirasinė su C. K. už tai, kad jisai leido savo įgalotiniams, šliupui ir Zivatkauskui, apšneizti socialistus Washingtone. Ką tu su juo padarysi: len-da prie žmonių ir gant!

NEPRITARIA

C. K.-UI.

Kun. Kemėšio "Darbininkas" peikia A. L. C. K. sumanymą šaukti sausio mėnesyje suvažiavimą. Viena, jam netinka laikas; jisai norėtų, kad suvažiavimas įvyktų Pittsburg'e, o ne Brooklyne. Antra, jam rodosi, kad C. K. "užgavo" A. L. Tarybą, pakvieddamas "talkon" šale jos da ir tautininkų Sandarą ir Socialistų Sąjungą. Išskaitęs šitas savo nepasitenkinimo priežastis, "Darb." sako:

Bet tiek to su tais užgaujūmiais. Vardan tautos labo dabar reikia dovanoti visus kitų netaktus. "Am. Liet. Centralis Komitetas L. D. reik. tvarkyti" jei gerus norus turėtų, galėtų savo netaktus atitaisyti. Per porą savaitių galėtų susižinoti tarp savęs ir paskirti vietą kitur ir saukimo būdą kitonišką pavartoti.

Jei to ir nepadarys — galė-tume viską nukentėt, galėtu-me nuvažiuoti į New Yorką, nors kai-kam butų ir labai sunku. Tačiau nuo vieno dalyko neatstosime nei ant vieno žingsnio. Vienybė tarp mūsų tik tuomet bus galima, jeigu visų-pirma susieisime visi į bendrą A. L. Tarybą. Lai tat kitų srovijų centralinės didžiosios organizacijos išrenka dar prieš suvažiavimą savo atstovus į Am. Liet. Tarybą — tada visi važiuojame į bendrą suvažiavimą ir stojame pe-tys į petį į bendrą darbą.

Kadangi tos organizacijos seimų tik ant greitosios padaryti negali, tai išrinkti atstovus galėtų organizacijų valdybos, žinoma, tik iki artimiausiam savo organizacijos seimui, kurs arba patvirtins išrinktuosius, arba kitus nuskirs.

Jei tai nebus padaryta, mes matysime aiškiai, kad mūsų kitoms srovėms ne vienybė ir ne Lietuvos reikalai pirmoj vietoj stovi, bet tiktai savo srovinė politika terupi. Tada mums, katalikams, nebus reikalo nei važiuoti į jų suvažiavimą. Tada mes pagalvotume apie suvažiavimą lietuvių katalikų veikėjų, kad geriau sutvarkius savo veikimą Lietuvos labui, ir kad išvien pasekmingai atsiremti prieš veikimą visų mūsų netautėlių ir mūsų krikščioniškosios kultūros priešininkų.

Tai reiškia: visi įstokite į klerikalų organizaciją, tuomet pradėsim kalbėt apie vienybę, o jeigu ne, tai nė suvažiavime nedalyvausime. Nėra abejonės, kad nė tautininkai, nė socialistai šitos Kemėšio sąlygos nepildys. Tuomet klerikalai, vadinas, nedalyvaus suvažiavime; o kadangi apie socialistų dalyva-vimą išvien su C. K. negali but ir kalbos, tai vėikiausia iš to su-manymo neišeis nicks.

NEPATIKO.

"Vien. L." rašo:

"Naujienos" išspausdinusios iš "V. L." p. J. Augustino laiško ištraukas, kur kalbama apie tai, kad lenkų komiteto įgalotinis nepristatė 90,000 rublių į Vilnių, sarmatija tautiečius ir katalikus, kam jie ant lenkų verčia visą bėdą, nes galėjo tuos pinigus prapuldinti ne tik lenkai, bet ir p. Leonas, ar p. Smetona su Vileičiene.

Tuom "Naujienos" nors netiesioginiai parodo pilną neužsitikėjimą žodžiais nei p. Smetonos, nei p. Leono, nei Augustolio. Mes drįstame paklausti, kuom "Naujienos" užsitiki. Drįstame paklaust, ar čia "Naujienos" nevaro keršlą prieš p. Leoną ir visus kitus už p. Bulojos darbų išaiškinimą. Juk pilną pamatą mes taip turime manyt.

Tikra tiesa: mes parodėme neužsitikėjimą tais žmo-nėmis. Bet ir ar galima jaus užsitikėti, jeigu pas juos praizva net 90-000 rublių ir jie paskui skubėnasi suversti kaltę ant svetimos tautos? Kol p. Augustolis, Le-onas arba Smetona neprirodys, kad ta didelė suma pinigų dingo ištiesų per lenkų komiteto įgalotinio kaltę, tol užsitikėti jais ir nebus galima.

SELPKITE LIETUVĄ AUKAUDAMI LIETUVOS SELPIMO FONDUL

Jaunuomenės Skyrūs

Ko Liudi?

Ko liudi, berneli?
Kogį dusauji?
Ar savo mergelę
Tu apgalestauji?...

Neliudėk, berneli,
Nė nedusaukie,
Nes tavo mergelė
Su kitu nutraukė.

Ir tu nesvajok
Apie ją daugiau,
Nes ji pamylėjo
Kitą dar labiau.

Tu nebmaštyk
Apie ją visai,
Bet stengkis užmiršti
Ją amžinai.

Kam-gi tau jieškoti
Tos meilės tenai,
Gerai žinant,
Kad jos nėra ten visai.

P. Petrauskas.

Zodis Jaunimui del Kalėdų ir Naujų Metų dovanų.

Sulaukus Kalėdų ir Naujų Metų kiekvienas stengiasi nupirkti kokią-nors dovaną savo artimiems draugams. Gi apie jaunimą nėra kas ir kalbėti: turbut nebūt galima rasti jaunūlio, kuris nepirktų dovanas savo mylimai ypatai. Perka visokių niekų ir blizgučių net tokioms ypatoms, kurios j tai viską žiuri kaip į bevertį dalyką. Nieko nesakyčiau, jeigu su žibučiais ir kitais niekais apdovanotų tuos suaugusius "kudikius", kurie nemoka nė skaityti nė rašyti, bet kuomet ir susipratęs jaunimas pradeda panašiai elgties, tai tas jau neaištesnis.

Aš žinau tokių jaunuolių, kurie Kalėdų dovanoms pirkinėja savo gaudinėms žiedus, auskarus ir kitokius niekniekius. Už tai užmokama nuo \$5 iki \$20, o tuo tarpu ne protaujanti moteris nė bemokslė neturi iš to jokios naudos. Priešingai, — tokios dovanos kartais gaudinėms padaro daug nesmagumų: sakysime, gaudinė gauna auskarus, tai jai net priešina baidyti ausis, kad pagerbus įnamio dovaną. Bet apsišvietęs jaunuolis turėtų suprasti, kad tokios dovanos jau atgyveno savo dienas ir kad jos šioj gadinėj nebūtinka. Tikrai būtų šimtą kartų naudingiau, jei mes vietojtų žibučių užrašytumėm "Naujienuos" arba kokį kitą laikraštį. Tas atneštų nemažą naudą: beskaitydami laikraščius gaudinės apsišviestų.

Tečiau, gal kai-kurie pasakys, kad reikia pirkti dovanas atsižvelgiant į tos ypatos skonį, kuriai dovanos yra perkamos: jei tikrai žinai, kad ta ypatė geriau mėgsta blizgučius, negu gerą knygą, — tai blizgučius ir pirki jai. Mano supratimu, ta argumentacija neišlaiko kritikos. Juk nuo mūsų pačių priklauso palaikymas gerų ar blogų papročų. Jeigu mes pataikysime blogiems papročiams, tai jau tuo pačiu prisidėsime prie palaikymo nesupratusių ypatų tamsoj ir nežinijoj. Atpenk mes turime dėti visas savo pastangas, kad butent nesupratusius išjudinti iš miego. Jiems tai ypač reikalinga patiekti dvasinį maistą. Neseniai liko išleista knygą "Socializmo Minties Blaivumas." "Naujienuose" ją galima gauti už vieną dolerį. Apie jos turinį nerašysiu, bet pasakysiu tik tiek, kad toji knygą yra verta ne dolerio, bet tiek aukso, kiek ji pati sveria. Jaunimui ir reikėtų atkreipti savo dėmesį į tą knygą. Jaunuoliai ir jaunuolės turėtų užrašyti ja

ne tik mylimoms ypatoms, bet ir savo idejos priešams, kurie perskaitę ją ir-gi prasiblaivyty. Dar kita Kalėdų dovana — tai "Kovos" kortos, išleistos L. S. S. namo naudai. Kiekvienam patariu persitraukti tų kortų už \$5. Už tuos pinigūs gausite 13 kortų — kiekviena 50c vertės. Už tas kortas jūs galėsite gauti "Kovą", "Naująją Gadinę", "Moteris ir Socializmas" ir tt.

Tokias tai dovanas mes privalome pirkti šiomis Kalėdomis ir Naujais Metais.

V. Petraitis.

Užsiėmimas

Tamsioje, surukusioje ir nuo senumo baigiančioje grūti grintelėj stovėjo mažas stalelis, kuris buvo sukaltas iš prastų neobliuotų lentų. Ant stalelio stovėjo mažytė lempučių, kurios silpnutė šviesa vos-vos pajugė truputį apšviesti šale — ant sienos kabantį Motinos Dievo paveikslą.

Prie stalelio sėdėjo dvi žmogysti, kurių išvaizda visai nebuvo panaši į žmogiską išvaizdą: jų drabužiai susidėjo iš keletu lopų, kurie tankiai nesisiekdavo vienas kito, o pro jų tarpus buvo galima pastebėti nuogas kūnas... Jų veidai buvo papuošti raukšlėmis; iš po juodų blakstienų žibėjo didelės akys, į kurias pažvelgus galima buvo patėmyti ką tai nepaprastą, baisų reiškiantį didelį nusiminimą...

Sėdėjo jie pasvirę ant stalelio nekalbėdami ir nejudėdami. Jų kvėpavimas galima buvo girdėti. Jie buvo užsimastę apie ką tai ir rodė nė vienas iš jų nedrįso pertraukti tą paslaptingą tylą.

Po ilgo judviejų tylėjimo, staigu vienas pašoko, lyg ko išsigandęs, bet su dideliu džiaugsmu j savo bendrą sušunka:

"Žinai ką... puiki mintis atėjo j galva!"

Jo bendras irgti pašoko, lyg nusigando del tokio staigaus pertraukimo tylos ir nustebęs klausia:

— Ką tokį... sakyk greičiau...

Tada pirmasis pradėjo: — Kadangi visus galimus būdus išmėginome ir iš šito savo bausaus padėjimo išėjimo neradome, tai aš sumaniau vieną naują dalyką: kiekvieną savaitę per šitą mišką keliauja vienas turtingas pirklys. Tai žinai...

— Ką tu kalbi?... pertrauk atntrasis. — Turime jį užmušti ir apipiešti?!

— O ką-gi daugiau darysi, — atsakė pirmasis. — Jog kitokio išėjimo neturime. O ar iš bado mirti?! Aš negaliu ilgiau kęsti.

— Tiesa, bet... u-u-u... baisu, — atsakė antrasis.

Po ilgo pasikalbėjimo abudu sutiko eiti daboti pirkli.

Ant rytojaus jau jiedu mažai ką kalbėjosi tarp savęs. Kone visą dieną praklupojo prieš Motinos Dievo paveikslą, prašydami pagalbos jų užmanymc.

Mėnulis ką tik buvo pakilęs truputį nuo medžių viršunių ir savo neaiškia šviesa apšvietė du išblyksčius ir susiraukšlėjusius veidus, kuriuodu greitai artinosi prie miško. Kada mėnulis pradėjo aiškesnę šviesą leisti ant žemės... jiedu buvo jau, tankiuose krumtuose ir laukė aukos. Neilgai trukus, vienas šnabžda prabilo:

— Ateina!... ir abudu suziuro j vieną pusę iš kurios artinosi keleivis. Jiedu sulaukė kvėpavimo taip, kad aiškiai girdėjo...

*) Medžiagy čmėnu iš italių kalbos P. K.

si jų širdžių plakimas. Praslinko kelios minutės... ir jiedu skubinosi namų link, bailiai aplink dairydami.

— Štai jau ir namai... — pratarė vienas.

— Laimingi, — viskas gerai nusisekė, — pakartojo antrasis. — Jėje j vidų pirmiausia paslėpė grobį paskui abudu puolė ant kelių prieš Motinos Dievo paveikslą ir karštai dėkavojo už suteiktą pagelbą. Atlikę dėkavonės maldą, abudu ramiai atsigulė ant žemės, kur buvo truputį šiaudų padraikytą ir numesti koki skarmalai...

Saulė jau senai skverbėsi per mažytę langutę j vidų Aplinkui piemenukai gyvulius varinėjo. Bet jiedu gardžiai miegojo, rodėsi, kad jiems daugiau niekas nė nerūpi. Juos išbudino garsus piemenukų riksmas ant galvijų. Greitai pašoko abudu, užsimėtė savo skarmalus ir išėję laukan apsižvalgė, kas dedasi aplinkui. Po valandėlės sugrįžo j vidų ir pradėjo skaitlyti pinigūs, kuriuos perėję maktį pasisekė jiems iš kelėvio atimti. Suskaitė abiem po penkis dešimtis dolerių Paspau-dė vienas antram ranką. Tik staigu duris sugirdėjo ir atsidarė... Tarpduryje pasirodė augšta juoda stovyla-kunigas.

Tegul bus pagarbintas Jėzus Kristus. — pratarė kunigas. Bet iš buvusiujų nė vienas nieko neatsakė kunigui. Stovėjo jiedu sumišę ir rankas uolcidę bailiai žiūrėdami — tai j vienas kitą, tai j kunigą.

Kunigas pamatęs kruvą pinigų ant stalelio — tuojau suprato kamė dalykas. Greitai priartino prie jų ir storu baudžiančiu balsu sušuko:

— Kas do pinigai?... kur jūs juos gavote?... Prisi pažinkit vardan Dievo ir jo Motinos švenčiausios...

Taip netikėtai užklupti, jie nežinojo ką daryti. Bet neilgai mąstė vienas paskui kito puolė po kojų ir išpasakojo visą savo vargą ir kur tuos pinigūs gavo. Kunigas staigu sugniaužęs kumštis ir paklėšė akis į viršų stori balsu sušuko:

— O jūs niekšai-žmogūdos!.. Toliau, išdrožė pamokslą apie Dievo rustybę, peklos baisybę ir jų nuodėmių didybę. Ant galo pridurė:

— Jūs peržengėt Dievo prisakymą — "Neužmušk"; jūs užmiršote Kristaus žodžius, kuris sako: "Žmogau, nesirūpink žemiškiu gyvenimu, bet ganyk savo dušią; nes kas iš to, jei visą svietą nupelnytum, o dušia savo pražudytum." Kur jūsų dušia atsidurs po mirties?!

Kada kunigas pamatė, kad jau jiedu paliko taip sujudinti, kad negalėjo klupoti prieš jį, tuosyk staigu permainė savo žiaurų balsą j švelnų ir malonų ir tęsė toliau:

— Pastaruoju laiku nekurios

— Bet nenusiminkit mano vaikeliai; Dievo mielaširdystė neturi rubežių; yra ir jums da vienas daktas per kurį galite pagrįžti prie Dievo.

Ir kunigas pradėjo rankas gniaužyti ir pirštus trinti, o jo akis buvo daugiau nukreiptos ant pinigų, negu ant kaltininkų.

Vienas iš klupojančių pratarė j kunigą:

— Sakyk, kunige, kas mums reikia daryti, kad permaldavus Dievo rustybę?

— Sakyk, kunige, kas mums reikia daryti, kad permaldavus Dievo rustybę?

Kunigas apsilaužė ir pirštais j vienas kitą patirė sako:

— Vienas fiktai kelias yra atitolinimui Dievo rustybės — tai užpirkimas po penkis dešimtis mišų šventų; kito išėjimo nėra del jų.

Tada vienas pakilo nuo žemės ir paėmęs savo dalį — penkis dešimtis dolerių padavė kunigui, prašydamas atlaikyti mišias už jo papildytą nuodėnę. Kunigas jį laimino... Antrasis ilgai mąstė, bet ant galo ir jšiai padavė savo dalį kunigui ir prašė, kad ir už jį užtaryt prie Dievą.

Po to visi ramiai atsiveikino ir kunigas apleido jų grintelę. Kada kunigas išėjo, jiedu liudnai j vienas kitą pasižiūrėjo: iš viso jų triuso neliko jiedviem nė vieno cento.

Praėjo keletas mėnesių po to atsitikimo ir tas pats kunigas anksti ryte, kada saulė ką tik buvo pradėjusi leisti pirmus savo spindulius ant žemės, — skubinosi į kalėjimą prirengti j amžiną kalinių, kuriuodu buvo teismo nutėisti pakorimui už pirklio užmušimą.

P. Kaminskas.

Delko daug nevedusių

Kuomet sutinki senberni ir paklaus, kodėl jis neveda, tai jis pripasakos čielų cilų priežasčių: sako — mažai teudirbu, o pragyvenimas taip brangus, kad vargiai vienas išsimaitinu, o apsiavedus reikia pačią užlaikyti, randą mokėti, o jei dar vaikų atsiranda — tai prapuolės žmogus ant amžiu. Vienam kaip yra taip gera. Ką iskasiau, tą ir sulesiu — niekas galvos negriaunžia.

Šiaip ar taip, bet čia ir teisybės šiek tiek pasakyla. Tą visą permantant, ištikrųjų baisu vesti. Visai kitaip su merginomis. Kuomet jos apsiveda, tai tuosyk joms niekas ir neberūpi. Kaip tu vargsti, kaip tu vyras dirbi, tai joms nei negalvoj, biele tik joms duoną uždirbi. Jog jos ir sako, kam man vesti jeigu apsiavedus reikia dirbti. Aš manau, kad tas tiesa, jog del tokių priežasčių daug vaikinių ir neveda. Anaipjtol aš nepripažįstu, kad vedusioms moterims dirbti yra geru dalyku, bet kad vyrą padaryti vergu taipgi nesutinku.

Pastaruoju laiku nekurios

merginos arba moteris reikalauja lygių tiesų su vyrais. Jos nori, kad vyrai apsiavedę jas puikiai užlaikytų, puikius rakandus nuprktų, dailiuos kambariuos gyvenytų, kad jai pčiai nieko nė dirbt, tik kaip paukštelei klekelei stovėti ir dar vyras turi iš darbo parėjęs išbučiuoti, o jei to nepadarai, tai žiurėk tavo pačiuėt jau su kokiu "burdingieriu" ir "jaronino." Žodžiu sakant, reikalavimus jos vyrams moka labai puikius paslalyti.

Ir kad tas visas privilegijas joms suteikus, tai jau čia jos turėtų nebelygiai, bet kelius sykius didesnes tiesas už vyrus.

Bet, kad tuos visus parankumus įgyti, kad tas tiesas iškovoti, tai merginos ne tik kad pačios nekovoja, bet ir vyrams nepada. Tik nuo tų vyrų reikalauja, kurie taip-pat beteisai kaip ir jos.

Kadangi šiandie pasaulį valdo saujalė turtuolių, tai nuo jų malonės priklauso daug gerovės. Kadangi dar yra daug darbinin-

kų neapsišvietusių, nesupratusių savo vargingą padėjimą, todėl mes ir negalim vesti arba apsiavedę negalime jus puikiai užlaikyti. Mes turim perkeisti šį netikusį surėdymą — atimti iš tos saujalės turtus, kurie nuo mūsų pasisavino, o mus priverlė badauti. Tik tuomet mes galėtume jus reikalavimus išpildyti.

Be abejonės nekurie pasakys, kad moteris negali dirbti, nes ji turi namie vaikus auginti. Tas tiesa. Bet kuomet mes jau ni apsiavedame, pakol dar pilni spēku, pakol vaikų dar neturime, tai tuomet abu gali dirbti.

O antra, apsiavedus nėra reikalo tuoj skubintis vaikų koki pastuzinį įgyti. Augindami daug vaikų, mes tiktai padauginame vergų eiles ir tuom pabloginam netik savo gyvenimą, bet ir juos išauginam nenaudingais draugijos nariais, nes mes neįstengiam suteikti jiems reikalingo mokslo. O viena arba du vaikučių galima ir kiek vėliau susilaukti ir didesnė naudą turėti, negu iš daug vaikų. Net ir žemes

nelaikyti "burdingierių", kurie dažnai moteris pavilioja, bet čiti abiem dirbti. Tuomet neišnaudosome vienas kito ir taipgi centą-kitą sutaupti galėsime. Ir tik tokiu budu mums bus lengviaus gyventi ir išvien dirbant galėsime geresnės ateities susilaukti.

Be abejonės nekurie pasakys, kad moteris negali dirbti, nes ji turi namie vaikus auginti. Tas tiesa. Bet kuomet mes jau ni apsiavedame, pakol dar pilni spēku, pakol vaikų dar neturime, tai tuomet abu gali dirbti. O antra, apsiavedus nėra reikalo tuoj skubintis vaikų koki pastuzinį įgyti. Augindami daug vaikų, mes tiktai padauginame vergų eiles ir tuom pabloginam netik savo gyvenimą, bet ir juos išauginam nenaudingais draugijos nariais, nes mes neįstengiam suteikti jiems reikalingo mokslo. O viena arba du vaikučių galima ir kiek vėliau susilaukti ir didesnė naudą turėti, negu iš daug vaikų. Net ir žemes

JAU!

Išėjo iš spaudos senai žadėta, senai laukiama Jono Spargo Knyga Socializmo Minties Blaivumas

Tai yra viena puikiausių lietuvių kalba išleisčių knygų tiek turinio tiek technikos žvilgsniu. Kadangi Lietuvių darbininkų literatūra vis dar neturinga, tai pasirodymą šito stambesnio veikalo, kur paprasčiausia, kiekvienam suprantama kalba išdėstoma socializmo mokslas, kiekvienas mąstąs darbininkas sutiks didžiausiu pasigerėjimu.

Knygą Socializmo Minties Blaivumas angliškai parašė žinomas socialistų veikėjas ir rašytojas Jonas Spargo, o lietuvių kalbon, autorii leidus, išvertė A. Lalis.

Aprašyti visą šios knygos vertę čia nei negalima. Pasakysime tik tiek, kad ji parašyta taip interesingai, jog pradėjus skaityt sunku ir beatsitraukti: skaitai kai kokią pasaką ir tuo

tarpu nejučioms susipažįsti su socializmo mokslu, su socializmo tikslais ir uždaviniais.

Mūsų kunigai, kunigų leidžiamieji laikraščiai, ir jų nusamdytieji agitatoriai besistengdami trukdyti socialistišką darbininkų judėjimą, pliauskia prasimanę visokių nebūtų dalykų apie socializmą. Gi žmonės, kur irgi nepažįsta gerai socializmo mokslo, dažnai tiems kunigų pliauskimams itiki. Kas perskaitys šitą knygą, pažins, kas ištikrųjų yra socializmas, ir j kiekvieną priešų užmetimą mokės atsauti rimtu argumentu taip, kad tie socializmo priešai turės bėmamt savo burną užčiaupti.

Todel sakome, kad nei vienas lietuvis darbininkas neturėtų apsieiti be šios knygos.

Pastebėsime prie to, kad Socializmo Minties Blaivumas netiktai savo turiniu, bet ir technikos žvilgsniu bus tikra lietuvi darbininko knygynelio pažiba. Stambios, aiškios raidės, daili spauda, gera gryna popiera. Ypatingai puikus knygos viršelį paveikslas, pieštas žinomo mūsų dailininko, p. Jono Šileikos. Tas paveikslas ant knygos viršelį spausdintas keturiais dažais.

Knyga turi 230 lakštų. Knygos kaina, neapdaryta 75 centai; dailiais tvirtais audekliniais aparais, \$1. Užsisakykite tuojau. Pinigus siuskite Money Orderiu, ne kitaip. Geriausia iškirpkite šitą žemiau paduotą kvituką, parašykite savo vardą ir adresą, įdėkite kartu su money orderiu konvertan ir siuskite mums.

NAUJIENOS, Chicago. Mėnesio ..... d., 1916. Indėdu čia money orderj (čekj) ant sumos \$..... Prašau atsiųsti man knyga Socializmo Minties Blaivumas. Adresas: Vardas ir pavardė P. O. Box arba namų No, gatvė ir miestas.

NAUJIENOS 1840 South Halsted Street Chicago, Illinois

PROGRESYVĖ LIETUVIŲ APTIEKA Receptai išpildomi su didžiausiu atsargumu. Tik švieži ir geriausi vaistai yra vartojami pildymui receptų. Šioje aptiekoje randasi didelė sankrova visokių Lietuviškų žolių ir šviežių augmeniškių vaistų. Gėtur gyvenantiems prisitūnima vaistus per parcel post arba per express. A. KARTANAS, R. PH., Aptiekorius. 3203 SO. HALSTED ST., Tel. Drover 8448. CHICAGO, ILL.

Ar jau pirkote Kalėdų Dovanas Jeigu Jūs mylite draugą, draugę ar savo pažįstamą ir norite jam suteikti brangią dovaną, už kurią Jums ta ypata būtų dėkinga ne tik vienai valandai, bet kad per visą amžiu jus neužmirštų, tai nepirkite kokių blizgučių, kurie ir daug kainuoja ir mažai naudos suteikia — ot tik tol, kol apsidžiaugia. Bet pirkite dovaną tokią, kuri ir nedaug kainuoja ir po draug ir naudinga, ir atmintinga. Tokią dovaną, tai yra šaltinį žinojimo, galite gauti "Naujienu" knygyne. Tas šaltinis tai knyga: "Socializmo Minties Blaivumas", kainuoja tik \$1.00, tačiau ji yra šimtą kartų vertesnė už visokius žibučius. Perskaitę šią knygą jūs draugas, draugė ar pažįstamas, liks jums dėkingas ant visados, nes ji jam suteiks daug naudingų pamokinių ir praskleis jo numanymą apskritai. Taigi nupirkite ją savo mylimai ypatai. "NAUJIENOS, 1840 S. Halsted St., Chicago, Ill.

ni sutvėrimai, kaip jai paskū-
liai pirma lizdelį abu susidaro,
o paskui peria. Todėl jeigu taip
ir mes darytume, tai tiek daug
nevedusių nebūtų ir daug lai-
mingesniais pastotume.
Malonu būtų ir kitų nuomonę
išgirsti tame klausime.
K. Baltas.

Jaunimo Ratas-

Jaunimas yra tokis ratas, ku-
ris sukasi apie savo gyvenimo
ašį. Aplamai imant, visą jau-
nuomenės kūną mes vadiname
jaunimu. Jaunuomenė yra mil-
žinas, kuris atlieka nepaprastus
darbus.
Nors jaunuomenė yra vienas
kumas, vienok tas kumas dalina-
si į daug srovių, kurios veikia
skirtingai.

Krikščioniškas jaunimas vei-
kia, bet jų veikimas yra bever-
tis ir nenaudingas visuomeni-
nei, nes jie apsirėkia platinime ir
palaikyme prietarių ir tamsybė.
Antra srovė veikia del palaiky-
mo tautos ir jos apgūnimo.
Trečia jaunuomenės dalis vei-
kia platindama ir skelbdama ap-
švietą ir laisvamanybę.
Ketvirtoji jaunuomenės dalis
užima svarbiausią vietą pasauli-
nyje, — prie jos aš priskaitau
socialistų jaunuomenę. Šita
jaunuomenės srovė veikia visur,
neatsižvelgiant į tautybę ir ti-
kėjimą.

Kadangi socialistų jaunuome-
nės randasi neperdaugiausia,
priegtam jų veikimas yra viso-
kiais budais. Vienok nežiūrin-
tų visų sunkenybių socialistų
jaunimas atlieka milžiniškus
darbus. Jų spēkos vis daugina-
si ir veikimas didėja. Iš anksto
galima spėti, kad greitai laiku
socialistų jaunimas paims virš-
ų, nes jų pusėje yra teisybė.
Todėl visi jaunuoliai ir jau-
nuolės spieskitės apie tą jaunu-
omenės dalį ir petis į petį kovo-
kite su tamsybių ir prietarių pla-
tintojais. Sykiu visi kovokite
prieš savo išnaudotojus ir skria-
udikus, o per kovą ir apšvietą
mes susilauksime geresnės at-
eities. Nelaukime rankas sudė-
je, kad už mus kovotų kiti,
kovokime patys.

St. Marsas.

**LIETUVIŲ SOCIALISTŲ
JAUNUOMENĖS LYGOS
1-MOS KUOPOS
VEIKIMAS.**

Gruodžio 9 d., Mildos svct.
atsibuvo pasilinksminimo vaka-
ras — "farmers' dance". Vaka-
ras buvo surengtas L. S. J. L.
1-mos kp. Programą išpildė
kuopos nariai ir vienas-antras
pašalinis. Geriausia nusisekė
"trio", kurį išpildė drg. Juknis,
Niaura ir p-lė Gribiūtė. Publi-
ka apdovanojo juos gausiu
delnų plojimu. Nepraščiausia
nusisekė p. Svirušo monolo-
gas "Lietuviškas ponaitis". Gra-
žiai skambino ant mandalinos
p-lė T. pritariant gitarą p. N.

Po programai buvo šokiai ir
įvairios žaismės. Žaismes vedė
p-lė K. Paršukaitė.
Šitas vakaras skirėsi nuo ki-
tų vakarų tuom, kad čia diržiu-
ma mergaičių buvo apsirėdžiu-
sios ukiškiai-krajavai. Daugu-
mas vaikinių buvo apsirėdę far-
meriška, ir taip įvairiais kos-
tumais. Žodžiu sakant, vaka-
ras buvo margas ir jaunuomenė
gražiai linksminosi. Buvo A-
mouro skrajojanti krasa ir išlai-
mėjimas armonikos, kurių au-
kavo drg. St. N-kis. Armoni-
ką išlaimėjo p-lė A. Kalvaičiūtė.
Vakaras buvo be svaiginančių
gėrimų.

Gruodžio 10 d. L. S. J. L. 1-
mos kp. metinis susirinkimas į-
vyko Aušros svct. Nutarta pa-
rengti draugišką vakarėlį Mil-
dos svct. prieš Naujus Metus,
gruodžio 31 d.
Nutarta, kad L. S. J. L. 1-ma
kp. paremtų L. S. J. L. 2-ros
kuopos, Ciero, Ill., rengiamą va-
karą dalyvaudama jame.

Buvo rinkimai naujos valdy-
bos. Protokolų raštininku liko
tas pats — St. Narkis; organiza-
torium tapo išrinktas J. Yuknis,
į finansų rašt. — p-lė M. Jakš-
miūtė. Knygiu liko senasai
A. Bružas. Išdininku — J. Kle-
vas. Į kuopą įstojo 7 nauji na-
riai.
St. Amour'as.

PRANESIMAS.

Lietuvių Socialistų Jaunuome-
nės Lygos 2-ra kuopa, Cice-
ro, Ill., rengia gražų pasilinks-
minimo vakarą, kuris įvyks
subotą, gruodžio 16., Tamoliū-
no svct., 15 gatvė ir 49 ave.
Jaunuomenė yra ant baliaus.
Vakare dalyvaus ir Chicagos
progressyvis jaunimas
St. Amour'as

KLAIDOS PATAISYMAS.

"Naujienų" nr. 293 ("J. S."),
korespondencijoj iš Rochester,
N. Y. įšibrovė klaida. Pasaky-
ta — "merginų yra apie 2,000."
Turi būti: "Visame Rochesterij
lietuvių gyventojų yra apie 2000,
gi merginų randasi nedaugiau-
sia," etc.
S. Pašulnietis.

Atviras Laiškas

Gerbiamoji Redakcija:
Meldžiu atspausdinti Tams-
tų laikraštyje šį mano laiškelį
drauge su pridėdama kopija
laiško V. Kapsukui, kurį jis
apturėjo dar lapkričio 6, bet
paliko be jokio atsakymo.
Visuomeniškoji laiško reik-
šmė ir jo svarbumas del ma-
nės matomas iš pat jo tur-
nio.
Laikraščiai, kurie spausdi-
no V. Kapsuko apie mane ra-
šymus, malonės persispau-
sinti ir išduodu mano laišku.
Su tikra pagarba
A. Bulota.

9-XII. 1916.
2029 Fifth ave.,
Pittsburgh, Pa.

3 Lapkričio 1916
Jo Malonybei V. Kapsukui,
Philadelphia, Pa.

Gerbiamasis Tamsta,
Mačiau perspausdintą iš
"Rankpelnio" "Laisvėje" ir
"Naujienose" Tamstos lai-
šką apie amerikiečius, kuris,
be kitko, paliečia ir mane, ir
kuriam Tamsta po senovei
rašai apie mane neteisybes.
Tamsta rašai, kad koks tai
socialistų laikraščio redak-
torius specialiai taisėsi pus-
frakį mane pasitikti, prava-
žinėjo, berodydamas man
miestą, kelias dešimtis dolo-
rių ir davė man priėmimus
pirmos klesos hoteliuose.
Paviršium imant, tai manęs
neturėtų apeiti, bet atsižvel-
giant į tikslą ir aplinkybes
mano čion darbavimosi išei-
na, kad skaitytojai, atsimin-
dami "Draugo" suteiktus
man 25 dolerius ir tarnaites,
galės manyti: "štai, ne vie-
nas "Draugas," bet ir Kap-
sukas liudija, kad Bulota
mėgsta iškilmes, visokias iš-
laidas ir tt. Ne bereikalo
tas pats Kapsukas perspėjo,
kad reik buti atsargiems su
davimu į Bulotos rankas pi-
nigų." (žiūr. "R-io" N 13).
Ir panašiai ir panašiai...
Bet eisimė prie pačių skel-
biamųjų Tamstos faktų.
Visi tie nurodytieji Tams-
tos faktai apie sutikimą ma-
nės Amerikijje yra arba gry-
nas melas, arba taip iškrai-
pyti, kad tiesiog reik trum-
pai pasakyti — nieko pana-
šaus nebuvo. Ne tik pusfra-
kyje, ne tik socialistiško lai-
kraščio redaktorius, bet ir
aplamai nieks manęs atva-
živus Amerikon nepasitiko,
niekad pirmoklesiuose hote-
liuose nieks man priėmimų

čion nedarė ir dešėtkū dolo-
rių man miestą rodydamas
nepravažinėjo.

Man vis tiek, kas tuos mel-
lus pramanė, bet reikia be-
galo stebėtis, kad Tamsta,
budamas L. S. S. oficialio or-
gano redaktorius, tokius
blekus rankiojai ir jais pub-
liką vaišina.

Gerbiamasis, linkiu Tam-
stai kuokarsčiausių visur pri-
ėmimų, analizuok Tamsta
savo priėmimus kiek tik no-
ri, bet užsilaikyk Tamsta
nuo rašymo pramanytų
pliauškimų apie žmogų, ku-
ris tikslu savo pribuvimo A-
merikon, yra pastatęs rink-
mą aukų badaujantiems.

Kadangi panašios netei-
singos žinios, priegtam skel-
biamos žmogaus, kurs atro-
do vertu pilno užsitikėjimo,
be abejonės gali kenkti ma-
no aukų rinkimui, ir kadangi
aš asmeniškai su Tamsta
pasikalbėjimas laike pasima-
tymo čion Chicagoje prie re-
zultatų neprivedė, nes ki-
taip Tamsta tą savo laišką
jau butum bent Amerikos
laikraščiuose atitaisęs, tai
šiuomi Tamstos prašau:

1) Atšaukti savo minėtąjį
laišką, ant kiek jis mane pa-
liečia, per visus laikraščius,
kuriuose jis tapo atspaus-
dintas, ar perspausdintas,
nurodant neteisingsumą Tam-
stos praneštų apie mane
žinių.

2) Pranešti kaikuriuose
Amerikos laikraščiuose, bent
tuose, kur buvo apie tai mi-
nėta, kad Tamsta, rašyda-
mas "Rankpelnyje" apie ma-
no žadėjimą laike rinkimų į
antrąją Dumą stovėti už tai,
idant katalikų kunigams
butų mokamos algos, neži-
nojai dalyko stovio: toks re-
ikalavimas buvo man įsaky-
tas mano pavieto rinkikų be-
žemių ir mažazemių, nuo ku-
rių kandidatu aš buvau, ir
buvo jis taip pastatytas del-
to, kad kunigai, gaudami
tam tikrą algą, neturėtų tei-
sės imti atlyginimo už savo
darbą, kuomi jie dabar ypač
plešia tikinčius varguolius.
Pakol Lietuvos žmonės dide-
lėje daugumoje yra tikinti,
pildymas panašaus darbo
žmonių reikalavimo yra dar-
bo žmonių gynimas, o ne pra-
sižengimas prieš jų reikalus,
ypač, kad kalba ėjo apie atė-
mimą nuo kunigų darbo žmo-
nės bažnytinės žemės.

3) Pranešti tuose pat laik-
raščiuose, kad aš nei per rin-
kimus į Dumą nei po rinki-
mų nesu žadėjęs stovėti už
tai, idant mokyklose butų iš-
guldomas tikėjimas.

Tamsta užsispirdamas tai
tvirtina, pasitikėdamas ko-
respondencijos tokių žmo-
nių, kaip Matulaitis ir Janu-
sukaitis, kuriuos dabar jau ir
pats kuoaštriusiausiai smerki.

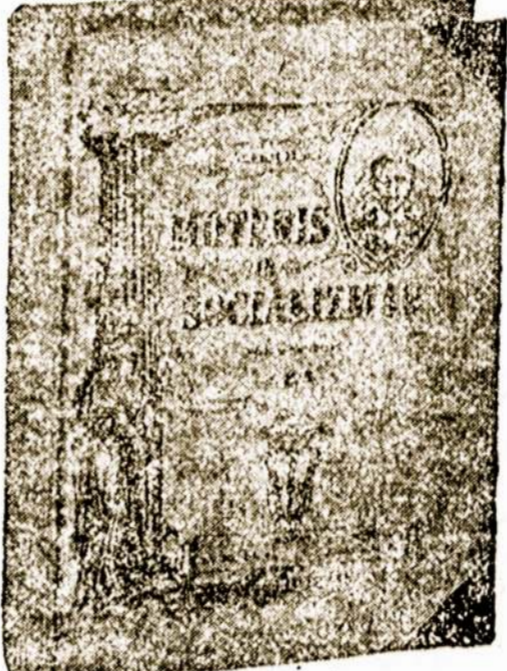
Faktiškai, aš netik neda-
viau panašių žadėjimų, bet
stovėdamas ant pamato tikė-
jimo laisvės, ne kartą esu
prirudinėjęs dargi patiems
kunigams, kad tikėjimo mo-
kslas turi buti išmestas iš
mokyklos, ir pačioje Dumoje
gyniau jst. suman., idant ti-
kėjimsa nebutų mokyklose
išguldomas. Tai gali paliu-
dyti oficialės Dumos steno-
gramos ir aštriausį užsipuo-
limai ant manęs iš pusės de-
šiniųjų laikraščių. Tos pat
priežasties delei kunigija vi-
somis pajiegomis ir agitavo
prieš maną išrinkimą į IV
Dumą.

(Tąsa ant 8 pusl.).

LIETUVI-DARBININKE!

Nusipirk, perskaityk ir duok savo draugui skaityti, vieną svarbiausių
lietuvių kalboje veikalų:

"MOTERIS IR SOCIALIZMAS"

Jeigu kada skaitei vieną-kita storesnį
knygą ir iš jos nemaža pasimokimai ir
apsisviete, tai perskaite "Moteris ir
Socializmas" pamatytai pasauli visai ki-
tokioj sviesoje: ši knyga atidarys Tau
akis ir parodys, kas gero ir pikto yra
šiu dienų draugijimė tvarkoj.
Šią knyga parašė garsiausias pasaulyje
filosofas-sociologas Augustas Bebelis,
kurio raštai yra išversti į visų kultūrin-
gųjų tautų kalbas. Vertinas puikus,
kalba lengva. Knyga atspausdinta ant
gražios popieros ir turi išviso 430 pusl.
Vokiečių kalboje "Moteris ir Socializ-
mas" tapo išparduota net 50 laidų (viso
apie 1 milijoną ekz.).
Ši knyga bus papuošimu Tavo namų,
nes išleista labai gražiai ir ant geros
popieros. Ji yra verta tiek aukso, kiek
patį sveria.

"MOTERIS IR SOCIALIZMAS" rašo:
ir kitų tautų moterų politiską ir socialį padėjimą ir išdėsto senoves
mokslinečių pažvalgas į moterišką.

Rašo apie moterį dabartyje ir praityje.

Visa knyga yra padalyta į skyrius, kurie skirstosi šitaip:
Moteris, kaip lytiška esybė. Jutuvės. Įvairūs jungtųjų varžymai
ir aprubežavimai. Skaitlinis lyčių skirtumas. Prostitucija, kaip reika-
linga socialė buržuazijos draugijos istaiga. Moterų uđdarbis. Jų pro-
tiskās gabumas. Darvino mokslas ir draugijos stovis. Valstybė ir vi-
suomenė. Visuomenės socializacija. Tarpautiškas. Gyventojų skait-
lingumas ir jų persidauginimas. Socializmo įėjūnimas, kaip gamti-
kai-istoriškas žmonijos atgimimas.

Ši mokslo ir teisybės knyga kaštuoja tik \$1.00; gražiose audeklo
apdaruose \$1.50. Piliigams siųsti adresas:

• "KOVA" 229 N. 6-th St., Philadelphia, Pa.

**Amerikoniška Valstijinė
Banka**

1825-1827 Blue Island Ave., Kampas Loomis ir 18-tos Gatvė.
KAPITALAS, PĖRVIŠIS IR PELNAS
\$600,000.00

Valstybinis Bankas su dideliu kapitalu arti įsų namų
Reguliariškai peržiūrimas Valstijos ir Clearing House Associa-
tion. Žinoma gvarancija, kad jūsų pinigai yra saugiai padėti ir
kad jie bus išmokėti, kuomet jūs pareikalausite.

Atdara Panedėlio, Ketvergo ir Subatos vakarais iki 8:30 v. vak.

Kalbama lietuviškai ir lenkiškai.
**Suvenytų Valstijų krasa čia
laiko savo pinigus**
JAS F. STEPINA, Prezidentas.
ADOLPH J. KRASA, Kaslerius.

**KAZIMIERAS GUGIS
ADVOKATAS**

Veda visokius reikalus, kaip kriminališkuose, taip
ir civiliškuose teismuose. Daro visokius
dokumentus ir popieras.

Namų Ofisas: **3323 SO. HALSTED ST.**
(Ant trečių lubų)
Telephone Drover 1310.

Miesto Ofisas:
127 N. DEARBORN ST.
Room 1111-13 Unity Bldg.
Telephone Central 4411.

**Ką duoda biznieriams
ir draugijoms graži**

Štai ką pasakė vienas New Yorko dailės instituto profesorius apie tinkamus ir gražiai
alliktus spausdinius: "Jeigu biznierių turi gražiai padarytus visus jo biznyje reikalin-
gus spausdinius, tai tuo įsiai liudija apie savo biznio svarumą, teisingumą ir t.t." Toliaus
apie biznierių, draugijas bei kliubus jis šitaip sako: "Jeigu biznierių, kliubas ar drau-
gija nekreipia atidos į tinkamą ir gražų savo spausdinių padarymą ir, reikale, bile kam
pakiša prastai atspausdintą savo kortelę, laišką ar kitokį spausdinį, tai tas biznierių, drau-
gija ar kliubas tuo parodo savo apsilėidimą ir menką nusimanymą biznyje".

Todėl visi biznieriai ir draugijos, norėdami augstai stovėti žmonių akyse, paveskite vi-
sus savo spausdinius NAUJIENŲ UNIJINEI SPAUSTUVEI, oji Jums alliks juos kuogra-
žiausia, ir užtikrina, jog busite pilnai užganėdinti.

KAIP matote, kiekvienas "Nau-
jienų" Spautuvės darbinin-
kas atlieka tik tam tikrą jam
pavestą darbą, kuriame jis
gerai išsilavins; todėl ir visi
darbai "Naujienų" Spautu-
vėje padaromi gražiai, greitai
ir tinkamai.

NĖ viena lietuviška spautuvė neturi tiek daug
darbininkų, kaip "Naujienų" Spautuvė,
nes nė viena jų negauna tiek spaudos dar-
bų, kaip "Naujienų" Spautuvė. Tas parodo, kad
darbai, padaryti "Naujienų" Spautuvėje, užga-
nėdina kostumerius, ir jie tuos savo darbus no-
riau pveda allikti "Naujienų Unijinei Spautu-
vei, negu kokiai-nors kitai—neunijinei.

MES, "Naujienų" zecerai, kaip unijistai, no-
rėdami pagerinti ir tų mūsų draugų buvį,
kurie dirba neunijinėse spautuvėse, mel-
džiam Jūsų, gerbiamį skaitytojai, kad Jūs, duo-
dami kam padaryt kokį-nors spaudos darbą, vi-
suomet reikalaustumė ant to darbo Lietuvių Ze-
cerių Unijos "label'io" (ženklelio). Patarkite to
reikalauti ir savo draugijose.

REIKALAUDAMI ant spaudos
darbų Liet. Zecerų Unijos
label'io, Jūs priversite tų spautuvėjų bosus
pripažinti mūsų uniją. Jeigu gi šisai Jūsų reika-
lavimas nebus išpildytas, duokit visus savo spau-
dos darbus stačiai "Naujienų" Unijinei Spautu-
vei. Tas mums duos progos dar daugiau įsigyti
unijistų darbininkų.

MES pilnai pasitikime, kad susipratęsi
"Naujienų" skaitytojai parems šį mūsų
praklinų prašymą, nes jie irgi yra darbi-
ninkai. Darbininkų gi reikalai—tai jų reikalai.

TURINTIS kokių nors spaudos darbų, kvie-
čiami užėiti "Naujienų" Spautuvėn. Mes
Jums tinkamai jus apkaunuosime. Čia Jūs
persitikrinsite mūsų žemomis kainomis ir pama-
tysite, kaip gražiai mes atliekame įvairius spau-
dos darbus.

NAUJIENŲ Spautuvėje dirba netik patyrę
darbininkai, bet joje randasi ir visos nau-
jausios mados reikalingos spaudai mašinos.

PRASYKIT DARBŲ SAMPELIŲ PAZIUREJIMUI MES NORIAI JUMS ISSIŲSIM.

NAUJIENOS
1840 SO. HALSTED STREET, CHICAGO, ILLINOIS

CHICAGOS ŽINIOS

MOKSLAS PRASIDĖJO.

Socialistų Propagandos Mokyklos mokslas jau prasidėjo gruodžio 8 d. Aš netikėjau, kad atsirastų tiek daug draugų ir draugių (jų yra 42), kurie taip noriai ir su pasišventimu eity mokyties. Antra vertus, ir mokyties yra smagu, kada mokina tokie mokytojai, kurie gerai dalykus supranta ir moka išaiškinti taip, kad kiekvienas supranta išguldymą dalyką. Mokinimo budas toks: vieną valandą drg. A. Lalis mokina lietuvių kalbos, gramatikos, o kitą valandą drg. Grigaitis mokina kultūros istoriją. Abu mokytojai yra „Naujiųjų“ redaktoriai ir, matyti, labai yra pasišventę mokyti, nes kada aiškina apie rašybą ir kultūros istoriją, tai, rodos, kad jeigu galėtų, tai dėtina indėty į mokinių galvas savo žinojimą. Pirmą vakarą buvo bendruose ruožuose išaiškinti išguldymieji dalykai, taip sakant, buvo padaryta įžanga: Kaip reikia skaityti knygas, kad suprastus autoriaus mintis ir kaip reikia pasidaryti konspektą, kuriame galima būtų surašyti svarbiausias mintis pasižymėti. Girdėjau kelis draugus sakant, kad ant tokių lekcijų kelių dolerių nesigailė praleisti. Ir tokį priėjimą turėjo ne tik keli draugai, bet, galima sakyti, visi, nes buvo galima jų veiduose matyti didelį norą mokyties.

Dabar chicagiečiai įsisteigę mokyklą ir turėdami tokius gabius mokytojus, galima tikėtis, kad už poros metų sulauks nemažą būrį veiklių ir suprantančių socializmo mokslą veikėjų. Tada, kada mes turėsime iš pačių darbininkų giliau pažįtančius kultūros ir politikos ekonomijos mokslą bei rašybos taisykles, tuosyk galima tikėtis, kad ir mūsų spēkos daug sparčiau augs, nes daugiau bus veikėjų, kurie galės propagandą-agitaciją varyti tarp kitų mūsų draugų darbininkų ir darbininkių, kurie dabar da glaudžiai klerikalų globoj ir neįstengia suprasti jų pragaisties.

Taigi, draugai ir draugės, kaip parodėte savo norus mokyties pradžioje, taip laikykite ir lig pabaigai. Nes turime atminti, kad tiksliai ta valstybė yra tvirtesnė, kuri savo kareivius gali aprūpinti geresniais ginklais. Taip yra ir su mumis. Tik tada mūsų partija įgys galę ir pergale, kada tos partijos — socialistų partijos — nariai bus tvirtai apsiginklavę išminties ir mokslo ginklais, prieš kuriuos luža visi plieniniai kardai ir durtuvai. Musų kovos ginklas yra mokslas, apšvieta ir tobulumas. Užtai įsigykim tą ginklą, o tada nušluosime nuo paviršiaus žemės visus mūsų niekadėjus, kurie dabar mumis laiko už alginus vergus ir paniekintus žmones.

M. Punis.

PABALIAVOJO IR PALAIDOJO.
Gruodžio 3 d. North Sidėj

pas vieną gerą kataliką susirinko irgi geri katalikai pabaliavoti. Traukė lyg į kokių atlaidus: vyrai, bobos ir vaikai. Prasidėjo ir balius. Alaus ir degtinės buvo, kaip vandens. Tas, žinoma, labai pritaikė geriams katalikams: prisigerk, susipešk, išsimiegok, — o paskui išsispaviėdok — tai busi geras žmogus.

Jeį tuo viskas būtų užsi- baigę, tai tame nieko nebūtų ypatingo, bet ta puota pasibaigė tragedija. Vyrai ir kumutės taip nusigėrė, kad pradėjo visokiomis „Dievo dovanomis“ vaišinti ir mažučius kudukius. Apie antrą valandą po piet pusės metų vaikas, nebegalėdamas pakęsti tabako, alaus ir degtinės smarvės pradėjo silpti. Motina su kitomis kumutėmis nunešė jį į miegamąjį kambarį, o paskui vėl šoko baliavoti. Apie kudukį taip ir užmiršo.

Apie devintą valandą vakare tėvas įėjo į miegamąjį kambarį ir iš ten išsinešė jau pamėlynavusį vaiką. Budamais girtu, jis išspradžių ne nepastebėjo, kad vaikas negyvas: jis bandė prižadinti. Kiti tarė jam:

— Kam tamsta jį bežadinti. Jis jau nebegyvas.

Dabar tik prasiblaivė tėvas ir motina, bet... po pietų šaukšto neįsėkok. Pasišaukė daktarą, bet stebuklų dvidešimtam amžiuje nebėra: nebegyvo negalima prikelti iš numirusiųjų.

Tokie tai dalykėliai dedasi gerų katalikų tarpe.

Jos. Beliackas.

PAVYZDINGAS SUSIRINKIMAS.

Padėkavonės dienoj susirinko pas p. M. Jakubką bu- tančius kultūros ir giminių. Besikalbant apie bėgančius reikalus, vienas dalyvaujančiųjų priminė Lietuvos varginą padėjimą. Sumanyta parinkti aukų.

Po vieną dolerį aukavo sekamos ypatos: Komit. Jakubka, Stanislovas Vidugiris, Mot. Jakubka, Antanas Gri- na, Klemensas Merkusis ir Ignas Masus.

Po 50c. — Aleksandras Vitkauskas, Kazimieras Šukis, Antanas Senčiulis ir St. Kocėvičius.

Po 25c. — Ona Petrauskė ir Jurgis Stirata.

Viso surinkta \$8.50.

Aukos pasiųsto L. S. Fon- dui. Ten buvęs.

Healey sutiko rezignuoti tik tada, kada majoras prižadė- jo duoti jam policijos kapitono vietą.

Policijos viršininkas Healey nuo naujų metų apieis užimamą vietą. Vakare tarp jo ir majoro kilo nesupratimai. Healey pastatė išly- gas, kuriomis jis sutinka re- zignuoti. Išlygos sekamos — apleidęs policijos viršininko vietą Healey betgi pasiliks kapitonu. Nors išspradžių majoras priešinosi, tačiau galų gale sutiko palikti jį ka- pitonu.

Sustreikavo 175 cigary dirbtuvių darbininkai.
Ben Bey cigary dirbtuvės darbininkai vėl sustreikavo. Pora mėnesių atgal jie buvo išlošę streiką, tačiau kompa- nija pamažėl atimdinėjo su- teiktus pagerinimus, taip kad galų gale viskas virto posenovei. Darbininkai pa- sipriešino ir naujas streikas prasidėjo. Streikuoją 175 darbininkai.

Dr. Armandus Horn, 2423 N. Clark, bandė nusižudyti. Priežastis — nesupratimai su pačia, kurią vedė tik tele- tą savaičių atgal.

Jos. McCullom rastas kal- tu užmušime Geo. Tereber- ry. Nuteistas 20 metų ka- lėjimam.

Piktadariai įsilaužė į po- nios P. E. Johnson namus, 413 Wrightwood ave. Išsi- nešė už \$450 brangakmenių.

Valstijos prokuroras Ho- yne žada bausti tuos daktar- us, kurie nepraneš apie gi- mimus.

Chicago Grand Operos di- rektorius Campanini prane- šė streikuojantiems darbinin- kams, kad jų videntis jis pa- sasamdytis kitus, jei jie tuoj negrįš dainuoti.

John Zuta, saliuininkas, 2501 West Lake st., nušovė vieną iš trijų piktadarių, ku- rie norėjo jį apiplėšti. Liku- sieji du pašauti policistais.

Tabor Nicholes, laiškanė- šis, areštuotas. Atplėšinėjo laiškus.

Anselm Dietrichstein, mu- zikantas, nori gauti persis- kyrimą. Sako, neturįs pinigų pačios užlaikymui.

Chas. Boynton, 16 W. Gar- field blvd., sužeistas kojon negru plėšiku.

Anna Lefferty reikalauja persiskyrimo. Vyras nukir- pęs jai plaukus, kad geriau atrodytų.

Vincent Rizeksa, 1243 Di- ckson, parašė rašėuką, pa- žymėdamas, jogei jo lavoną gali paimti „bile viena ligo- ninė“ ir užgėrė nuody. Bet- gi daktarams pasisekė išgel- bėti jo gyvastį.

John C. Cushman, akto- rius, areštuotas. Prasiskoli- no Plymouth viešbučiui \$42.

Zofija Pytką, 575 N. Car- penters, gavo persiskyrimą. Sako, kad vyras budavo bu- čiuos kitos moteries paveik- lą, o paskui mušdavo Zofija.

*****

TEATRAS-MUZIKA

Didžioji Opėra.

Auditorium theatre, Congress ir Wabash ave., šių savaitę sta- toms šios operos:

Seredoj — „Rigoletto.“

Ketverge — „Aida.“

Pėnyčioj — „Romeo ir Ju- lia.“

Subatoj — 2 val. po pietų.

„Tosca“ ir 8 val. vakare — „La Boheme.“

Kituose teatruose.

Cohans Grand, 119 N. Clark,

„Stiklo Namai“ melodrama.

Garrick, 64 Randolph, „Katin- ka“ muzikos komedija.

Illinois, 65 E. Jackson blvd. „Karalius Henrikas VIII.“ tra- gedija.

Imperial, 2329 W. Madison, „Dixies širdis“ komedija.

National, 6221 S. Halsted st., „Nenuperkamoji mergaitė, me- lodrama.

Powers, 124 Randolph, „Bu- merangas“ komedija.

MILDA TEATRAS

VODEVILIUS IR PAVEIKSLAI

Vodevilius Permalut.

Panėdėjį, Ketverge ir Subatoj

Paprastomis dienomis pirmas floras

10c, Balkonas 5c.

Subatos vakarais ir nedėliomis pir- mas floras 15c, Balkonas 10c.

HALSTED IR 32-RA GATVĖ.

COLONIAL

DABAR DUSYK KASDIE

IR 40 DAINININKŲ

Priskiriant Nedėlienius, nuo 2:10

ir 8:10 vakarais.

D. W. GRIFFITHS

COLLEGE BOOZ FOR PERFECTION

INTOLERANCE

LOWES STRUCK THROUGHOUT THE AGE

SYMPHONY ORKESTRA IS 50

IR 40 DAINININKŲ

Pono Griffith'o Pirmas ir vienintelis

veikalas nuo „The Birth of a Nation“

KAINOS:

NAKTIMIS IR SUB. PO PIET.—

25c, 50c, 75c, \$1.00, \$1.50 ir \$2.00.

PO PIETŲ—25c, 50c, 75c ir \$1.00.

Vyriškų Drapanų Bargėnai

Nauji, neapmalti, darviti ar užsa- kymo siutai ir overkotai, vertės nuo

\$30 iki \$50, dabar parduoda po \$15

ir 25 dolerius.

Nauji, darviti gatavi nuo \$15 iki

\$35 siutai ir overkotai, nuo \$7.50 iki

18 doleriu.

Pilnas pasirinkimas kailiu pamaš- ty overkotų.

Visi mazaži vartoti siutai ir over- kots, vertės nuo \$25 iki \$85, dabar

\$5 ir augščiau. Kelnės nuo \$1.50 iki

\$4.50. Vaiknamas siutai nuo \$3.00

iki \$7.50.

Atidaru kasdien, nedėliomis ir va- karais.

S. GORDON

1415 S. Halsted St., Chicago, Ill.

EVESKIO

Prokybos ir Kalbų

Dieninė ir MOKYKLA

Vakarinė

Šia gali išmōti Anglų kalbos mo pradėti

bet augštesniai, kaip Lietuvių, Vokiečių,

Rusų ir Lenkų kalbų; Aritmetikos, Augš.

Matematikos, Istorijos, Geografijos, Polit.

Ekonomijos, Knugvadytės, Dailiaradėlo, Lal-

skų rašymo, Prekybos taisyklė. Čia gal

užlaigti PUBLIC SCHOOL, HIGH SCHOOL ir

PREKYBOS KURSUS. VISKAS AIŠKINA-

MA LIETUVISKAI.

3106 So. Halsted St., Chicago

Reikalav. Apie pasim.

GALITE PASISKOLINTI PINIGŲ

Šio laisvame pinigų darbininkams, kurie diebe

ir turi namų. Jeigu jums reikalingi pinigai

kreipkitės į mus. Patarnausime kuosąsni- kams.

Zalite pasiskolinti nuo \$5 iki \$300.00. Nori-

me patarnauti darbininkams, kurių prižadė-

muo taip pat gerai, kaip ir jų buvimas. Pinigus

skoliname ant įsų naminių baldų — forte-

plono, arklių, vežimų, apsidraudimo svas-

ties ir kitų naminių daiktų. Pinigus gausite

toje pat dienoje, kurioje krei-

sitės prie mūsų.

Visiškai nieko mokėti. Kokių pastra- y-

bių nereikalaujame. Jų negalime uždirbti, ga-

liti šioje mėsės dienos. Pinigus atidary-

tas utarninkais, ketvergis ir subatomis iki

3 val. vakaro. Panėdėliomis, seredomis ir pė-

nyčiomis iki 6 v. vak.

LOCAL LOAN CO.

1647 S. Halsted St., Kamp. 4 st. Chgo

SKOLINA PINIGUS

Paskolinam Jums pinigų ant antro mor- gilio ant įsų nušavybės. Mes skolinom 6-ty

nuodinių ir žys žolite šimokiti kas mėnesį. Jeigu

MOKYKIS SIUT MOTERISKUS RUBUS.

Išmokiname piešimo, kirpi- mo formų siuti naminius dau- tus arba aprėdajus. Diplomas kiekvienam, kurs išsimokins. Valandos dieną arba vakaras del jusų parankumo. UZ \$10 išmokiname jus siut visokius drabužius.

DRESS MAKING COLLEGES, 2336 W. Madison g. Western av. 1850 Wells gatvė.

SARA PATEK, MOKYTOJA.

A. BUDZIUS

Užstato bondą už kiekvieną

suareštuotą pijoką.

Antros klesos bufetas ar- ba salitamas.

1413 So. Halsted St., Chicago, Ill.

Dr. Ramser

AKIŲ SPECIALISTAS

VICI VICI

Prerinkta visoms tinkamoms akiniams, egzami- nuoja ir patarnaus duos žval.

746-58 Milwaukee Ave., arti Chicago Ave. 9-ros

lubo. VALANDOS: Nuo 9 įryto iki vaka- ro. Nedėliomis nuo 9 įryto iki 2 po pietų.

Tel. Haymarket 2434.

Tel. Drover 7042

Dr. C. Z. Vezelis

LIETUVIŲ DENTISTA

Valandos nuo 9 ryto iki 8 vak.

Nedėliomis pagal sutarimą.

4712 So. Ashland Ave.

arti 47-tos gatvės.

Dr. A. I. EPSTEIN

GYDYTOJAS IR CHIRURGAS

Specialistas moteriškų,

vyriškų ir vaikų ligų

Ofisas ir gyvenimas:

3600 S. Halsted St., kamp 36 st

Ofisas atidarus iki 10 val. ryto, 1-3

po piet ir vakarais.

Telephone Drover 4974

Dr. W. YUSZKIEWICZ

LIETUVIŠKAS AKIŲ GYDYTOJAS

Kas turi skundintis arba siltesnis akis, ar

galvos skaudėjimą, atsilankykite pas mane

Dr. W. Yuzskiewicz

1155 Milwaukee Ave.

Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakare.

Nedėliomis nuo 9 ryto iki 1 po pietų.

Dr. J. Van Paing

Vyrų Chroniškos Ligos

Elektrikais Diagnosta ir Gydymas

Specialistika medicina nuo

uzduotiline kraujo

Vandens medega slaptom ligom

2059 W. MADISON ST., kampas

Hoyle Ave., virš aptiekos

Valandos: 7-9 vak. nedėl. 10-12.

DR. M. HERZMAN

IŠ RUSIJOS

Gerai lietuviškas žinomas per 16 me- tų

kaipo patyręs gydytojas, chirurgas ir

akulteris.

Gydo akis ir chroniškas ligas, vy- rų,

moterų ir vaikų, pagal naujausias

metodus X-ray ir kitokius elektrus

pritaikomas.

Ofisas ir laboratorija, 1025 W. 18th

St., netoli Flak St.

Valandos: Nuo 10-12 pietų; ir 6-8

vakarais. Telephone Canal 310.

Gyvenimas: 2412 S. Halsted Street.

Valandos: 8-9 ryto, tikslai.

Dr. A. A. ROTH

Rusas Gydytojas ir Chirurgas

Specialistas Moteriškų, Vyriškų ir Vai-

kiškų, taipgi Chroniškių Ligų.

OFISAS: 1579 Milwaukee Ave.,

Kampas North Ave., Kambarys 206.

VALANDOS: 8:30 iki 10 įryto;

1:30 iki 3 ir 7:30 iki 9 vakare.

Nedėliomis nuo 12 iki 2 diena.

Dr. M. FINKEL

GYDYTOJAS IŠ SENO KRISTO

Specialistis nerūkių ir odos ligų

Ofisas: N. Era Building, Room 312

Kampas: Jod ir Harrison Sts.

F. A. Poškos

APTIEKA

3101 S. Morgan St., Chicago, Ill.

Siuomi pranešu savo gerbiamsiems kostumeriams, kad aš par- gabėnu visokių reikalingų dalykų — reikalingų ant švenčių. Fot- lėtimams skyrė turu didžiausiam pasirinkimui visokių kvepa- nių miuti, proskų del veido, smetoninės mėsės, perfumai, toilet- tinės vanduo ir daug kitokių dalykų. Saldiniai puikiose skryn- tėse, nuo pusės svaro iki penkių, dideliame pasirinkime. Cigarai ir cigaretai visokio didumo skrynutes. Importuota Vynas, bonka tikiai \$1.00 ir 75c.

Perfumai 8 ir 9 uncijų bonkutes, speciališka kaina — \$2.00 — stipriai ir gardžiai kvepiantys.

Visi minėti dalykai bus parduodami speciališkomis kainomis ir bus duodama sieniniai kalendoriai dykai kiekvienam atsilankan- čiam kostumeriui prieš šventes.

Mano Aptiekoj yra vartojami vien tik geriausi vaistai išpildy- mui receptų. Visi receptai yra išpildomi per patyrusį aptiekorių. Visi mūsų preparatai yra iš geriausių sviežių vaistų suatsityti. Bal- samas nuo kosulio ir peršalimo, proskaitai nuo galvos skaudėjimo, gyduoles nuo nuospaudų, kartus vynas, geriausia gyduole nuo ne- valumo vidurių, nuo peršalimo, nuo galvos skaudėjimo, spuogų ant veido ir kuno — \$1.00.

Reikalaudami kokių gyduolių ar toiletinių dalykų, siudami lai- skus reikalinga dadėti persiutimo kaštams prie minėtos kainos.

Kalėdos!

Ar jau turite pasirinkę sau krautuve, kurioj pirksite ant Ka- lėdų prezentą? Jai ne, tai pa- srinkite P. MILLERIO aukšnių

daiktų Krautuve, kur galėsit sau pasirinkti įvairiausių, geriausių ir tinkamiausių daiktų del Kalėdų dovanų.

Atviras Laiškas.

(Taša nuo 6 pusl.)

Tikius dalykus turėty žinoti ir paminėti tie, kas rašo apie mano atsinešimą prie išguldymo mokyklose tikėjimo ar prie kunigijos.

4) Pranešti per laikraščius, kad neteisėybė, buk aš gnyiau Tamstą už pinigūs. Budamas kalėjime Tamsta galėjai nežinoti tikro dalykų stovio, kad užtat galėjai sužinoti visa tai vėliau, bent kada Tamsta ėmė apie mane rašinėti berenkant man aukas badaujantiems.

Už mano darbą, kuris, kaip Tamsta žinai, buvo nemažas ir užėmė labai daug laiko, aš neėmiau nieko. Kaip ir kiti prigulintieji prie taip vadinamos grupės politikių apgynėjų advokatai, aš gavau nuo gynyimo organizatorių vien savo kelionės ir pragyvenimo išlaidas, kuomet važinėjau su Tamstos bylos reikalais.

Tikiuosi, kad Tamsta vardan teisybės ir išvengimo bereikalingų polemikų teikišiesi šituos atsaukimus padaryti. Ar rasi Tamsta reikalingu išreikšti ir pasigalėjimą, kad tu klaidų sulyg manęs dasileidai, palieku Tamstos nuožuriai.

Meldžiū man pranešti į savaitę laiko nuo apturėjimo šio laiško, ar apsiimsi Tamsta visa tai išpildyti ir kada.

Jeį Tamsta nuo savęs nepanorėsi tu atitaisyti padaryti, aš busiu priverstas pats visa tai paskelbti. Pastaramjame atvejyje — kadangi Tamsta tiek kartų neteisėingai stengeisi mane nežėminti, dagi leidsmanes sau tvirtinti, buk Bulotą tiktai "nori pasirodyti darbo žmonių draugu" — ir aš jau nepasitenkinsiu vien apsigynimu, bet pereisiu ir prie užpuolimų: netik duosiu paaiškinimus apie Tamstos paskelbtus faktus ir apie tai, ką esu daręs del darbo žmonių, bet podraug skaitysiu del savęs iš Tamstos pusės leistų nurodyti ir mano smerkėjo tylus skaudžius žingsnius sulyg darbo žmonių.

Meldžiū nežiurėti į šį mano laišką, kaip į norą kabinėties ar Tamstą žėisti. Tokio noro pas mane nėra. Tik jeigu aš maža atidos tekreipiu į tai, ką rašo apie mane visokie Maliaukai ar Šliupai, tai su kairiųjų laikraščių rašytojais randu reikalingu daugiau skaityties.

Su pagarba A. Bulota. P.S. Ar apturėjai Tamsta mano atsakymą kaslink sustimto Poželai pinigų? Mano adresas: A. Bulota, 751 W. 32 St., Chicago, Ill. Bilijonieriai

Theodore Debs, brolis Eugene Debs, praneša, kad pastarasis nuo sunkaus pasakutinių laikų darbo susirges nerūty suirimu.

PASKIRTU LAIKU. NEW ENGLAND, N. D. — Tulų Martensen šeimynoje gimė trys kudikiai: pirmasai kudikis gimė 1914 m. lapkričio 10, antrasai 1915 lapkričio 10 ir tretysis—1915 m. lapkričio 10.

SOROL. STATAIVYTAIS IS formulose: recepto: auteliko šimtinin-gu Egipto zokolinu. SOROL. apšerškia egs stebetinal pasiekimingu nuo gytimo pūlio ir žurno, ger-kia skaudėjimo, dusulio, galvos skaudėjimo, netolimo apertio, laisvo gūlio, etc., etc. Setaiomas išsiveržio labai pagarusjusio.

AR JUS NORITE GYDIMO? Ar įpus turit skausmą viduriuose, galvos skaudėjimą, apkvėdimą, neviršimą, viskietis, aršdes platinas, inkstų ir puslės skaudėjimus, reumatizmą, hemoroidų patrinkimą, žaizdas sukaime, kosulį arba kita kokią chroniką, užsitęsusią nerale, Jeigu taip, nežurint kaip ligai tuta viskietis, nerale šink laiko, pirmiausia eik prie zero daktaro, ir dėdyk laišką ir pinigūs.

Dr. G. M. Glaser. Praktikuoja 25 metai. Gyvenantis ir Ofisus 3149 S. Morgan St., kerė 32 st. Chicago, Ill. Specialistas ant Moteriskų, vyriskų ir Vaikų Taipgi Chronikų Ligų. Ofiso valandos: iki 9 ryto, nuo 12 iki 2 po piet ir nuo 8 iki 8:30 va. Nedėdienais vakarais ofisas uždarytas. Telephone Yards 687.

Dr. A. R. Blumenthal. AKIŲ SPECIALISTAS. Akis, kvepalais ir DYKAI. Valandos: Nuo 9 ryto iki 9 vakaro; nedėdienais nuo 10 iki 12 diena. 4649 S. ASHLAND AVE., kansas 47 st. Telephone Yards 5032.

Dr. M. Stupnicki. 3109 So. Morgan St., Chicago. VALANDOS: nuo 8 iki 11 išryto, nuo 5 iki 8 vakare. ĮSTEIGTA MOTOR KOMPANIJA. VISUOMENEI žinomų automobilių, padidina savo dirbtuve, taipgi įsteigima kooperatyviskas užnamymas su darbininkais. Reikalauji penkių dešimčių priedinių vyrų, tarpe ju dviejų Suprad Assistentų, keletos formonų, mechanikų, kitokių darbininkų. Jeigu norite pelningo viejtojų padėti pinigūs ir nuolatinį darbą, apsimokės jums atsiskaityti į šį apgarsinimą. C. 151 "Naujienos".

MASTER SYSTEM. Mokyklos kirpimo ir designing vyriškų ir moteriskų apredalų. Musų sistema ir ypatingas mokymas padarę juos kinovu u trumpai laiką. Mes turime didžiausias ir geriausias kirpimo designing ir sluvinio skyriaus, kur mes suteikiame geriausias patarimus komet jus mokysites. Elektra varomas mašinos musų sluvinio skyriuose. Jūs esate užtikvėlimi išmokėti ir sumeršti musų mokykla bile lai-ku — diena ir vakarais ir gauti specializinkai pilyje laisva. Petrenos daromos pagal Jūsų mišra — bile stalties arba dydžio, iš bile madų knygos. MASTER DESIGNING SCHOOL. J. P. KASNIKA, principals, 118 N. La Salle St. Kambarys 416-417 Prieš City Hall.

"PEARL QUEEN" KONCERTINOS. Padarytos suvienyotos Valstijose yra geriausios, netik tone, bet ir jų idėjinė. Atsišaukite į musų krasuotes. Phone Yards 1557. Reikalaujantiems katalogų duodame dykas. GEORGIJAI VITAK MUSIC CO. 643 Gross Ave. arba 759 Milwaukee Ave. CHICAGO, ILL.

Pajieskojimai. PAJIESKAU DARBO už bartendėri. Darbą moku atsankanciai. Kalbu lietuviškai, lenkiškai, angliskai ir rusiskai. Frank Backus, Chicago, Ill. 2158 W 23 St., Tel. Canal 4019.

Pajieskau pusininko, kuris norėty eiti su manim į bučernės biznį, turi turėti \$700 pinigų ir mokėti tą umatą. Atsišaukite laišką į "Naujienu" Ofisą, pažymėdami No 35

Pajieskau Stasio Bertasėvičiaus, iš Svalvukų st., Simno parapijos. Paliko mane su mažu kudikiu 2 metal atgal Meldžiū pranešti, kas į žinot, arba išvėsa, nes ženiūjos su kitu. Kudiki atiduosiu į prieglaudos namą. Marija Bertasėvičienė, 163 Kentucky ave. Sheboygan Wis.

Reikalavimai. Motiejus Jurėnas pajiesko savo pusbrolio Amerikioje Jono Tunkuno, iš Kauno gub., Panevėžio pav., Biržų parap., Žaslovų kaimo. Seniausis gyvena Keveanau, Illinois. Nori gauti laiku išbėgo iš Lietuvos, o dabar gyvena po šiuo adresu: Lifflandskaja gub. St. Stokmanshof, Sausenskaja volost, usabla Boken, Matvejų Jurėnas. Jo laiškas raudas po šiuo adresu: M. Grinas, 1723 So. Main St., Rockford Ill.

REIKALAUJAME —pardavėjo pirmos klesos parlavėjo pardavojimui vynu ir likieru. Atsišaukite į Manhattan Liquor House. Klausk p-no Henry Pschek, 1724 So. Halsted Str., Chicago.

REIKALAUJAME patyrusių vyrų dirbti ir geležų yarda. Darbas nuolatinis. Taipgi reikalingas geras geležų karpiojimas. The Central Iron and Metal Co., 3650 So. Rockwell St., Chicago, Ill.

REIKALAUJAMA darbininkų. Gerai mokėtis. Scrap Iron Yards. Atsišaukite: 3000 S. Kedzie ave. Chicago.

REIKALAUJAME: —automobilių plovėju, hotelio ir restorano darbininkų visokiems darbamams, vyro dirbti į shipping ruimą, darbininkų 25 iki 30c į valandą, elevatorio vaikų, 2 janitorų, 2 pagalbinių į mašinų, elektrinių ir pagalbinių, enameluotojų ir palevojų, vaikų dirbti prie mašinų, 16 metų vaikų ir senesnių, 80c, nekuriu pagalbinių 80c, pūncioju ir drytuotojų, 2 mašinistu, 40c į valandą, dirbėjų prie benčias 30c į valandą. Moterų reikalaujama: Hotelio ir restorano darbininkų įvairiems darbamams. Gerai mokėtis, 2 virėjų, grindu plovėjų \$12.00 į savaitę. South Park Empl. Bureau, 4193 So. Halsted St., 2-ras auštias. Visi darbai South, North ir West sidię. (Kalbame lenkiškai).

REIKALINGAS AKURATNAS IR DARBOS NESIBIJANTIS VYRAS, kuris galėty prisidėti kelias simtas dolerų prie išdirbimo naujai užpatentuoto daikto, reikalingo į kiekvieną namą, ir nešantis didelį pelną. Yra proga likti turtingu. Norėdami platesniū žiniū, rašykite laišką arba atsišaukite ypatingai nuo 2 ligi 5 po pietų į šapą pas John Ambrose, 714 W. Van Buren St., Chicago, Ill.

Reikalauja darbininkų. Valstijos nemokamas Darbo Būras reikalauja daug darbininkų Chicagoje ir kitur. Valstijos nemokamas Darbo Būras, 526 So. Dearborn St., Chicago, reikalauja: 1 mašinisto 3 kalvių (naktinis darbas) 1 porfiruotoju 1 prie rakandų apmušimo 1 chemiko 10 dalydžių 10 prie karų taisymo 2 inžinerių 1 prie stiklo dirbimo 10 molderių 2 kurpių Taipgiu daugelio darbininkų ne amatininkų kitokiems darbamams. Isvažintiū iš Chicago reikalinga daugelio darbininkų prie įvairių įvairiausių darbų į fabrikus ir dirbtuves. Taipgiu ukio darbamams. Vaikų skyriuje reikalaujama daugybės vaikų visokio amžius, bet ne jaunesniū kaip 14 metų, dirbti lengvesniū darbų dirbtuvėse, ofisuose, pasiuntinėjimū, mokinities įvairių amatininkų. MOTERŲ SKYRIUJE reikalaujama moterų ir merginų įvairiems darbamams dirbtuvėse, skalbyklose, namų darbui, plovėju, skalbėju ir k.

REIKALAUJAMA janitoriaus prižiūrėti garų šildoma namą — 729 W. 18th St. Vedes arba ne. Gerai mokėtis. Atsišaukite: L. Myers, Room 428 Otis Bldg., Chicago

REIKALAUJAMA vyrų mokyties barberystės amato. Pigios kainos, lengvi išmokėjimai, mokinama dienos ir vakarais, viskas puikiai, darbas, kiekvienam žmogui. Ateikite arba rašykite: BURKE BARBER SCHOOL, 312 W. Madison St., Chicago, Ill.

REIKALAUJAMA darbininkų į Scrap Iron Yard, \$2.50 į diena. 2934 Carroll Ave., Chicago, Ill.

Pardavimui. Parsiduoda. 2534 Emerald ave., vienas blokas nuo įžymaus kampo, prie Archer ave. ir Halsted gatv.: geras aštuonių kambarių namas, dviem šeimynom ir 5 kambarių nemelis užpakalyje. Kaina \$1800, raudos \$24, gatvės ištaisytos, gesas ir toiletai, \$500 įmokėti ir \$300 išmokėt kas metas

3727 Wallace str., arti bažnyčių ir mokyklų 8 kambarių murinis namas dviem šeimynom, gesas ir toiletas, gatvės ištaisytos. Kaina \$2100, larduos vertas \$2000 be namo, parduosiu namą ir lotą įmokėjus \$400 ir \$100 kas 6 mėnesiai.

Kampas 42-ros gatvės ir Wallace str. Dviejų augščių med. namas ir flatai randavojimui už \$48 mėnesyje, didelis lotas, abi gatvės ištaisytos, namas gerame stovyje, nuosavybė verta \$4000. Kaina \$2750. Savininkas užmuštas kiek laiko atgal ant geležinkelio. Parsiduoda įmokėjus \$500 ir po \$250 kas 6 mėnesiai.

Kampinis lotas, 38th Pl. ir Paulina gatvė. Šis puikus kampinis lotas kur abi gatvės ištaisytos asfaltu ir cementu vaikščiojimui aplink, arti Stock Yardų ir Didžiųjų dirbtuvių apielinkė pasulyje. Kaina \$1500. Parsiduos įmokėjus \$300 ir \$200 metinis išmokėjimas.

Wood str. arti 39-tos. Didelis lotas, gatvė ištaisyta cementu, 1/2 bloko nuo naujojo geležkelio dirbtuvės apielinkės, kur 10,000 vyrų dabar dirba. Kaina \$1000. Parsiduoda ant išmokėjimų, įmokėt \$300 ir \$150 kas metas iki išmokėsi.

Tai yra vienintelis saugus budas sutaupyti Jūsų pinigūs. Jūs neprasite, jeigu nupirksite nuosavybę. Atsišaukite: KOCH, 2603 So. Halsted St. Chgo. Atdara vakarais ir nedėdieniais.

PIRK SAU visas Plumbavojimus reikmenis tiesiai už "wholesale" kainas. Mes parduosime visiems. LEVINTHAL PLUMBING SUPPLY CO., 1637 W. Division St., Chicago, Cor. Marshfield Ave. Kalbama lietuviškai.

PARDUODA salūnas tarpe 2-ju bloku. 1721 String St., Chicago. \$200 INMOKEJUS, likusius lengvųjų išmokėjimais, nupirksi namelį 4 kambarių, muro pamatas, \$1100. Pigiai, pasiskubink greitai. McDONNELL, 2630 W. 38th St.

5 KAMBARŲ murinį namelį, didelis beizmantas ir tvartas, puikiai ne padėjime. \$1250. McDONNELL, 2630 W. 38th St.

4 FLATAI, lotas 50x125 puikimame stovyje. Randa \$46.00. Kaina \$3500 lengvi išmokėjimai. McDONNELL, 2630 W. 38th St., Chicago. Atdara vakarais iki 9 ir nedėdieniais iki 5 valandai vakaro.

TURIU parduoti netrukus 5 kambarių vėliausios stalties rakandus, puikus seklyčios setas, valgomioji miegamojo kambarių, skaityklos kambarių, aksominis divonius, puvelkus ir t.t. Parduosiu už bile teisingai paaukavima. Taipgi \$490 Wagner piano, 10 metų garantuotas, \$115 ir 200 phonograph su rekordais \$55. Viskas varlota 9 savaites. 1015 N. California ave. 1-mas flatas. Chicago.

PARDUODA bučernė ir grosėrnė už kiekvienam prieinaua kaina. Biznis išdirbtas per 3 metus ir randaus pūlkio lievųjų ir lenkų apgyvenotoji viejtoje. Priezastis pardavimui —savininkas eija į kitą biznį. Atsišaukite tuojaus šiuo adresu: S. P., 4939 Baring Ave., East Chicago, Ind.

Didelis Pasiskyrimas Kalėdų Dovanų. Mes pripildėm Krautuve visokiais naujaisios mados tavorais, kaip tai: Deimantų ir Aukso Ziedų, gryno aukso ir paausuojuo Laidrodėliū, Lenčiugėliū, Lakety, Koloniūky, Spilky Lavatėriū, Auskarū ir t.t. Musų Krautuvej tavorai yra teisingai gvarantuoti ir kainos pigesnės kaip kitur.

P. K. BRUCHAS. 3323-25 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone Drover 9687.

PARDUODA bučernė ir grosėrnė. Galima apsigyventi ant vietos arba perkelti sandėli (stock) į kita viejtoje. Parduosiu priezastis — išvažiuoju į kita miestą. 1366 So. Morgan St., Chicago.

PIGIAI Parsiduoda staliorkškos arba karpenderio tulšis ir tulšims dėžė (box). Atsišaukite dienos ar vakarais pas P. Sikorskį, 1800 So. Peoria St., Chicago, Ill.

EXTRA. Labai pigiai parsiduoda bučernė, grosėrnė, arklys ir vežimas. Vietna lietuvių ir svetimtaučių apgyventa. Dele informacijų kreipkitės šiuo adresu: 4102 So. Campbell Ave., Chicago, Ill.

PARDUODA pigiai beveik nauji pečiai, lovos, svarginai, komodos "ice box", valgomio kambario stalias, kerpelos, atleikite vakarais. 2140 W. 22 nd Str., Chicago. ANTONAS AUGUSTAS. Tel. Canal 1280

PARDUODA visokios rūšies naminių rakandų, naujų ir senų, 20 vargonų ir kitokių muzikų. Kaina žema. Pristatom į namus. ANTONAS BOCKUS, 1813-1815 Lake St., Melrose Park, Ill. Telephone Melrose Park 621.

GERA PROGA GERAM KRAUCIUI. Parsiduoda greitai ir pigiai labai gerioji viejto kraučiu šapa su visais intaisymais. Bando pigi. Randaus prie Halsted ir 18-tos gatvių. Atsišaukite: A. J. Tupikaitis, 1936 So. Halsted St., Chicago, Ill. Telephone Canal 837

PARDUODA barzdaskutytkla 3 kedžių su visais intaisymais. 964 W. 19th St., Chicago, Ill.

KAINA \$1600. \$300 įmokėti — \$20.00 į mėnesį, nupirksi namelį su sankrova priekyje, arti 85-tos ir Robey gatvių. Matyk McDonnell, 2630 W. 38th St. \$150 nupirksi lotą arti 32-ros ir Hojne. Matyk McDonnell, 2630 W. 38th St.

PARDUODU 1 sunkų arkli, sveria 1200 svarų, sunkius pakuokius, 1 buggy'į pakinkimus. Parduosiu pigiai. Atsišaukite: Joseph Lukas, 2907 So. Union Ave., 2-ras aukštus, iš užpakalio. Chicago, Ill.

JAUNA PORA turi paaukauti 5-ju kambarių, beveik naujus rakandus, divonius, brąšines lovas, pianą, kalbamąją mašiną ir t.t. Parduos visus pigiai syklu arba atskirai už "cash". Ateikite tuojaus. Pirmas auštias Pries Humboldt Park. Chicago.

TURIU greitai parduoti \$150 tikros skuros seklyčios setą, vėliausios mados už \$32. Divonus \$12. Davenport \$25. Komoda \$12. Brąsines lovas \$18. \$490 gvarantuotą pianą už \$100. \$200 vietrolą ir rekordus \$50. Vartota vos 90 dienu. Rezidencija 3019 Jackson Blvd., arti Kedzie ave. Chicago, Ill.

GERA PROGA. Jauna pora priversta paaukauti savo puikius, beveik naujus rakandus už retai pigią kainą, \$1700 seklyčios setas, tikros skuros už \$35. Vėliausios mados valgomioji miegamojo kambario rakandus, 2 puikniū divonų, davenport, taipgi \$525 pianą su 25 m. gvarantija už \$115 ir \$225 Vietrola su brangiais rekordais už \$60.00. Šis yra retas pigumas ir jums apsimokės patirti nežiurint kur jūs gyvenate. Viskas varlota vos 9 savaites. Parsiduos taipgi po viejtoje. Atsišaukite tuojaus. Gyvenimo viejta: 1922 So. Kedzie Ave., arti 22-ros gtv., Chicago, Ill.

PARDUODA FOTORAFIJŲ Dirbtuvė lietuvių ir lenkų apgyvenotoji viejtoje. Biznis išdirbtas nuo senai. Galima ineiti su lengvomu išlygom. K. Jamontas, 1840 So. Halsted St., Chicago, Ill.

SPECIALIS PRANEŠIMAS. PROF. DAKTARAS BOYD. Parizgubeno Chicago visos savo stebėtinus mašinas ir aparatus gydymui egeranėjų vyrų ir moterų ir puslės apkvėtimui, visokiū klinikuose Europos ir apat to paaukaus kiekvienai ypatingai atėjusiai į jo ofisą pilną egzaminaciją, vartojant jo didelę stebėtiną X-Ray mašiną. Dr. Boyd turi plačią reputaciją. Jis solio, pirmas medicinos, kataro, Bronchito, Reumatizmo, Infektų arba Puslės kelmams. Jauku kelbūmus, vidurių užkietėjimą arba galvos skaudėjimą. Netyra kraujų, niekėjimas, skaudėjimas arba votis? Sustingimas, skausmas, Geliūmas ar nukretėjimas šilumos, Nervikūmas, Stokų gvyvė? Bile rektaliską ligą arba antrūmimą? Šilumos plaučius, širdi, kosėjimas, Privatikas vyrų ir moterų ligas? AR JUS TURITE Vidurių kelmams, kataro, Bronchito, Reumatizmo, Infektų arba Puslės kelmams. Jauku kelbūmus, vidurių užkietėjimą arba galvos skaudėjimą. Netyra kraujų, niekėjimas, skaudėjimas arba votis? Sustingimas, skausmas, Geliūmas ar nukretėjimas šilumos, Nervikūmas, Stokų gvyvė? Bile rektaliską ligą arba antrūmimą? Šilumos plaučius, širdi, kosėjimas, Privatikas vyrų ir moterų ligas? AR JUS TURITE Čia yra Jūsų proga pasitarti su dideliu specialistu ir gauti jo egzaminaciją ir gydymą. Niekumet pirmu nebuvo tos progos pasitarti sergantiems žmonėms šiame mieste. Mes patarime jums atiti tuojaus. 219 SOUTH DEARBORN STR., Prof. Doctor Boyd CHICAGO OFFICE Valandos: Nuo 9 ryto iki 8 vak. kasdie; Subatomis nuo 9:30 iki 11.

Aš Alena Kostovska, Šiendie Pasirodau Visai Publiškai Akyse. Kas mane išgelbėjo nuo varginančių ligų? Salutaras Bitteris. Aš per praėjus 4 metus buvau vos tik gyva. Aš kentėjau nuo nerutinimo sulvo ir dispepsijos. Mažai sėgėdavau valgyti ir suvalgytas maistas suteikdavo man daug nemogumų — atsiliepsavo sklyvė skausmai, vežimas, gurgimas vidurių, Diegimai suindavo po krūtine, kosuose ir strūnose. Niekas aš negavau pasveles del savo sveikatos. Bet kada aš pradėjau reikalauti Salutaras Bitteris ir Salutaras, Reguliaris, del maldų, pasveisiu gerai jausties, gerai valgyti ir dirbti, pasveisiu smagu viskas. Per 6 mėnesius aš savo pavelskta nebegalau padėti ir pilkan laiminga naudama Salutaras Bitteris, Kal. na \$1.00. Galima gauti geriausiuose salūnuose ir aptikuose, o kur negali gmt, kreipkitės į: SALUTARAS CHEMICAL INSTITUTION žoles nuo visokių blogumų. P. J. BALTRENAS, PROF. 1709 So. Halsted St., Tel. Canal 6417 Chicago, Ill.

Specialistas Mėšinių Zarų ir Privatiskų Cytiskų Ligų. TURIU 30 METŲ PATYRIMA. Dr. H. E. OPRE. 59 E. VAN BUREN ST. Inkite elevatoriu iki 4-to auštio. Ruimas 406. Kalbu lietuviškai. Valandos nuo 9 iki 9; nedėdieniais 9 iki 12.

REIKALAUJI AKINIŲ. Jeigu kentį galvos skaudėjimą, Jeigu nuolatosis Tau šėros krinta iš akių, Jeigu Tau skauda akys, Jeigu skaitant raidės susibėga į kruvę, Jeigu spauda rodosi Tau dviguba, Jeigu turi uždegimą akių, Jeigu tau skauda akys skaitant arba siuvant, tuokart tu reikalingas akinis. Duokite apžiūrėti savo akis specialistui akių, kuris turis 15 metų patyrimo Sv. Vaitekaus parapijoje. Stiklai šifruoti sulsi Jūsų akių ir akiniai padaromi bėlaukanti, labai vidutiniska kaina. JOHN J. SMETANA. Akių Specialistas. TEMYKIT MANO UZRASA. 1801 SOUTH ASHLAND AVE. Kampas 18-tos gatvės Ant Platt's Aptiekos 2-ras auštias. Valandos: nuo 9 ryto iki 9 va. Nedėliomis nuo 9 ruto iki 12 diena. Tel. Canal 5335.

DAKTARAS WISSIG, sono krajaus. Specialistas iš. Gėdo visas ligas vyrų ir moterų. Nedierint kaip užsienėjusius ir neįsakydomas gres: Specializinkai gydo ligas pilvo, plaučių, inkstų ir puslės, užuodijimus kraujo, odos, ligas, širdies, reumatizmą, galvos skausmus, skausmus nugaroje, kosėjimą, gerklės skaudėjimą ir nesulęžimus ligas. Jeigu kilį neruožio jus šydyrti, atleiskite die ir nerastikrinkite, ką jis jums gali padaryti. Praktikuoja per daugelį metų ir ligų būkūdas ligonit. Patarimus dykal. OFISO VALANDOS: nuo 10 ryto iki 8 val. vakaro. Nedėliomis meti 12 diena. 1900 BLUE ISLAND AVE., kansas 19-tos gat., viršų Bankos. Tel. Canal 3363